Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

DENEME BASKI
CUMARTESİ
4
MART 1978
250 Kuruş

Başbakan devalüasyona karşı tepkilere cevap verdi

Ecevit fiat artışlarını önlemeye çalışacaklarını söyledi

"Hükümet fiat artırmak isteyenlere karşı tedbir alacaktır"

"Hazineyi 70 sente muhtaç durumda almıştık"

"Üretimi ve ihracatı artırmalıyız"

"Önümüzde sıkıntılı bir dönem var"

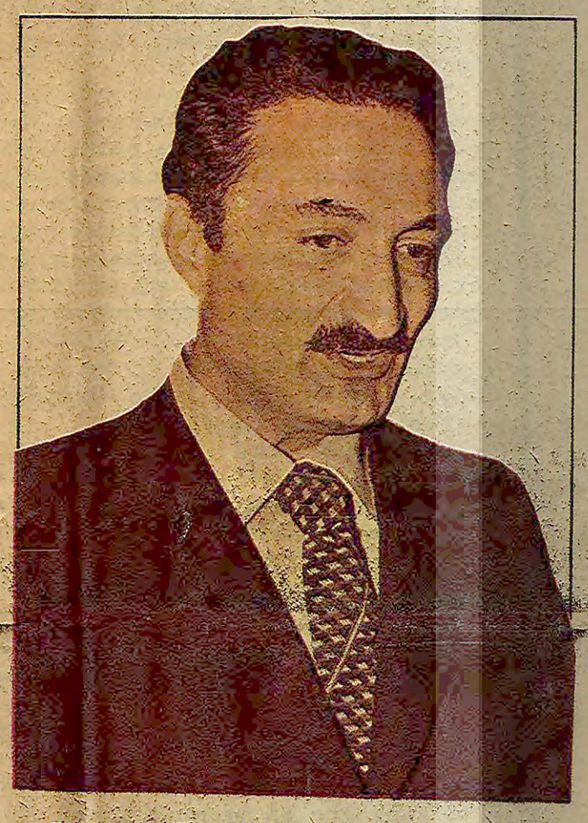

Ecevit ekonomik tedbirlerle ilgili bir basın toplantısı yaptı.

ANKARA(THA)

Başbakan Bülent Ecevit, dün saat 13.30'da bir basın toplantısı düzenleyerek son ekonomik önlem ve kararlarla ilgili açıklamalarda bulunmuş, devalüasyonun getirebileceği fiat artışlarıyla ilgili olarak fiat artışları önlenecektir. hükümetimiz fiat artırmak isteyenlere karşı tedbirler alacaktır" demiştir.

Alınan ekonomik ve mali önlemlerle Türkiye'ye yeni kredi ve döviz olanakları yaratıldığını belirten Başbakan Ecevit, üretimi canlandırmak ve ihracatı yükseltmenin gerekli olduğunu sözlerine ekledi.

"Bilindiği gibi 1 Mart'ta Türk parasının değeri yeniden saptanmıştır. Türk parası devamlı değer yitiriyordu. Hükümet bu gerçeği görmemezlikten gelemezdi. Bu nedenle bir devalüasyona gidilmiştir. Bugünkü hükümet hazineyi 70 sente muhtaç durumda aldı. Dış borçlarımızın 10 milyar dolar düzeyinde olduğu bir ortamda aldı. Hammadde, yedek parça bulunmayan bir durumda gelişme hızı yüzde 5'e kadar inmiş, işsizlik artmış, enflasyon yüzde 50'ye ulaşmış olarak aldı. Türk parasının dış değeri resmi kurun bir hayli altına düşmüştür. Kendi dövizinizi kendiniz bulun gibi uygulamalar ekonomiyi zor duruma sokmuştu. Hükümet bir ameliyat gereğini duymuştur ve bu ameliyatı cesaretle yapmıştır. Yaparken de yaranın tekrar kanamaması, için gerekli tedbirleri almış, ya da almaya devam etmektedir. Biz tek başına devalüasyonun 4 başı mamur bir önlemler dizsi üzerine oturtmayı düşündük. Tedbirler hazırlanınca da devalüasyonu yaptık. Kanayan yarayı daha önceden aldığımız tedbirlerle durdurmayı düşünmüştük.

(Devamı 7. sayfada)

Ecevit karamanlis zirvesinin 10 Martta Montrö'de yapılması kesinleşti

ANKARA-THA
Başbakan Bülent Ecevit Yunanistan. Başbakanı Karamanlis ara... zirve toplantısı 10-11 Mart tarihlerinde Montrö'nin Montrö kentinde yapılması kesinleşti. Başbakan Ecevit Yunan Başbakanla zirve toplantısına gitmesi açıklama taraflarca anlaşma uyarınca

(Devamı 7. sayfada)

Türk Sanayici ve İşadamları Derneği:

"TÜRKİYE 8 MİLYAR DOLAR İHRACAT VE 10 MİLYAR DOLAR İTHALAT YAPMALI"

AYDINLIK (Özel)

Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği her ay yayınladığı Görüş adlı dergide Türkiye'nin 8 milyar dolar ihracat ve 10 milyar dolar ithalat yapması gerektiğini öne sürdü. 1980 yılı için planların bu hedeflere göre yapılması gerektiğini savundu. Görüş dergisine göre bu hedefler mevcut ekonomik potansiyel göz önünde tutulduğunda asgari hedeflerdir.

TÜSİAD, ihracakın gerilemesini Türkiye için çok kötü bir gelişme olarak değerlendirmektedir. 1950 yılında Türkiye yurt içinde üretilen bütün hasılanın yüzde 8, 2'sini ihraç ediyordu. Bu oran 1970 yılında 6,7'ye, 1977'de ise, 4,2 ye kadar düştü. Görüş dergisi bu istatistik gerçeklere dayanarak Türkiye'nin ihracat potansiyelinin çok tehlikeli bir duruma geldiğini savunmaktadır.

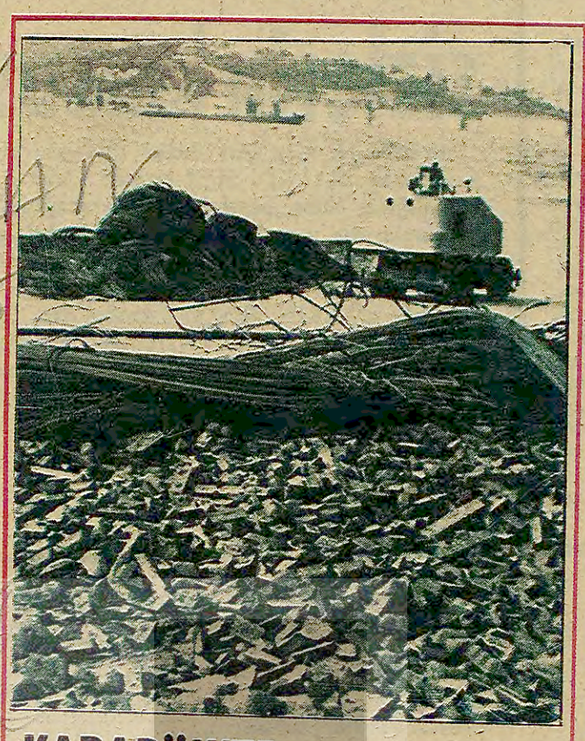

KARABÜK'TE DEMİR STOKLARI

(YAZISI 7. SAYFADA)

Mart ayı vergi ayı dert ayı

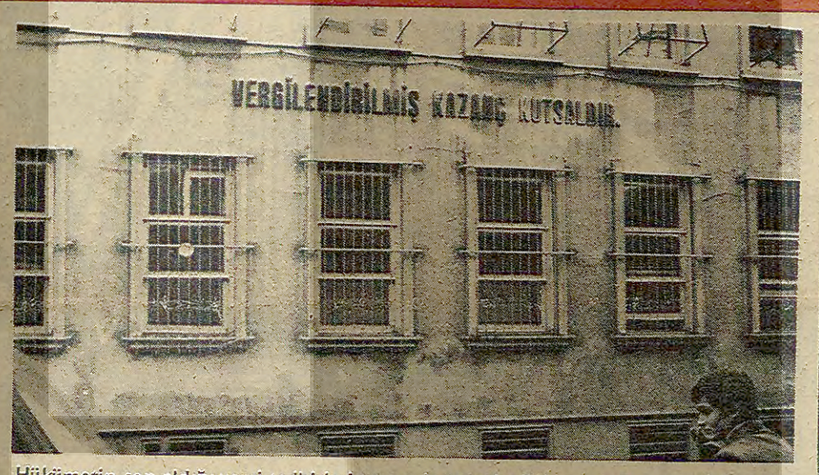

Hükümetin son aldığı vergi tedbirleri sırasında toprak ağaları uygulama dışında bırakıldı. Böylelikle kazançlarının "Bayağı" olduğu hükümet kararıyla tescil edilmiş oldu.

Vergilerin yüzde 68'ini işçi ve memurlar ödüyor

Esnaflar ve küçük işyeri sahipleri kuyruklarda bekliyor

Esnaflar ve küçük işyeri sahipleri kuyruklarda bekliyor.

Mart ayı geldi. Mart ayıyla birlikte vergi dairelerinin önlerinde çeşitli kuyruklar oluşmaya başladı. Gelir vergisi beyannameleri, Radyo-Televizyon vergisi, İşletme vergisi kuyrukları gibi kuyruklar bunlardan bazıları.

Vergi dairelerindeki bürokrasi yüzünden vergi ödeyecek vatandaşlar saatlerce

(Devamı 7. sayfada)

Devalüasyonun etkisiyle pamuk satış fiyatları arttı

İZMİR

Pamuk fiyatları, devalüasyonun etkisiyle kilo başına 100-150 kuruş arttı.

Bu yükselmeden sonra standart 1. sıra pamuklar 30.00-32.50 liradan işlem gördü. Genel eğilim fiyat artışlarının devam edeceği yönündedir.

Öte yandan dış piyasadaki pamuk satış fiyatları da yükselmiştir.

Amerikan dolarının 25 liralık kuruna göre pamuğun1.38 dolarlık karşılığı 34.50 lira olmuştur.

İlgililer, dış satışlarda canlılığın devam ettiğini TARİŞ'in geçtiğimiz günlerde yurt dışına gönderdiği 800 ton pamukla Ege pamuğu da genel satış miktarının 79 bin 907 tona ulaştığını kaydetmişlerdir.

Polis memuru mu, seyyar kasap mı?

Et Balık Kurumundan toptan aldığı eti TRT içinde satarken yakalanan polis, muhabirlerimize saldırdı

Muhabirimiz polisi et satarken görünce, polis "burası mi daire, fotoğraf çekmek yasak" diye gürledi

ANKARA (Özel)
...hatpaşa Et Balık ...undan toptan aldı... TRT'de satan ...leyman Coşkun ...mada bulunan ...görevlisi polisler ...lemek için re... muhabirlerimi... ...ar.

...k Kurumunun ...önünde halk et ... için saatlerce ... beklerken, res... ...fetli Süleyman ...isimli polisin ... sık Et ve Balık ...a giderek et al... ...ören muhabirle... ...u izlemeye baş... ...sin kurumdan al... ...rle TRT'nin Mit... ...daki eski Genel ...k binasına girme... sonra, ardından ...iler. TRT'de gö... ...ruma polisleri et ... yayına geldiler. ...e çalışan bazı kişi... ...et satan polisin et... ...topladılar.Polis ...kilolu paketler ...sarılmış etleri çı... ...a başla...

(Devamı 7. sayfada)

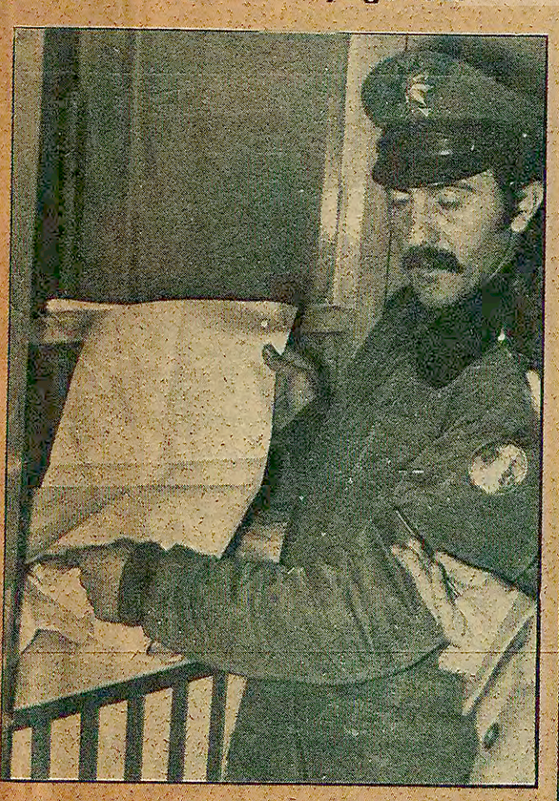

"Beyefendiye, yağlı tarafından bir kilo kıyma" Seyyar Kasap Süleyman Coşkun, etleri resmi evrak kağıtlarına sarıyor.

Çelik-İş: 8218
Maden-İş: 5483

İSDEMİR'de hiç bir sendika yetkiyi kazanamadı

İSKENDERUN

Demir-Çelik Fabrikalarında çalışan yaklaşık 17 bin işçi arasında toplu sözleşme yapmaya yetkili sendikayı belirleyen irade beyanı sonuçlandı. Oylamada hiç bir sendika işçi tam sayısının yarısından fazlasına ulaşamadığı için yetki sahibi olamadı.

Sabah saat 6'da başlayan irade beyanı saat 23'de sona erdi. İrade beyanına İskenderun Demir-Çelik Fabrikalarında çalışan 16 bin 953 işçiden 15 bin 530'u katıldı. İşçiler çeşitli Bölge Çalışma Müdürlüklerin-

(Devamı 7. sayfada)

Avrupa Türkiyeli Halk Birlikleri Federasyonu (HBF) kuruldu

● Yönetim Kurulu Başkanlığına Yıldırım Dağyeli seçildi

AYDINLIK FRANKFURT BÜROSU

Avrupa'da yaşayan iki milyonu aşkın yurttaşımızın demokratik ve siyasi taleplerini savunmak için HBF (Halk Birlikleri Federasyonu) adlı bir örgüt kurulmuştur. 1968'lerden beri işçilerimizin ve öğrencilerin bulunduğu kentlerde, onların haklarını savunan devrimciler artık çalışmalarını HBF içinde sürdürecekler.

Dokuz Avrupa ülkesinin çeşitli kentlerindeki Türkiyelilerin kurduğu Halk birlikleri ve işçi dernekleri tarafından oluşturulan

(Devamı 7. sayfada)

Gaziantep'te komandolar bir kahveyi otomatik tabancalarla taradı 1 yurttaş öldü 3 yurttaş yaralandı

● Cizre'de 13 araba soyuldu

● Komandolar polis kimliği ile halka saldırıyor

● Elmalı'da komandoların vurduğu yurttaş öldü

● TİKKO üyesi 9 şahıs yakalandı

GAZİANTEP

Nuri Pazarbaşı semtinde bir kahvehaneye dün gece komandolar ateş açtı, bir yurttaş vurularak öldü üç yurttaş da ağır yaralandı..

Dün gece kahvede televizyon seyreden halkın üzerine 22.30 sıralarında kimliği belirlenemeyen kişilerce otomatik tabancalarla ateş açıldı. Beş dakika kadar süren ateş sonunda Mahmut Karakan ismindeki sağlık memuru vurularak öldü. Kahveci Mehmet Bahar ile Oruç Bakırsu ve Hüseyin Küçük adındaki yurttaşlar ağır bir şekilde yaralandılar. Yaralılar Gaziantep Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

(Devamı 7. sayfada)

HALKIN SESİ

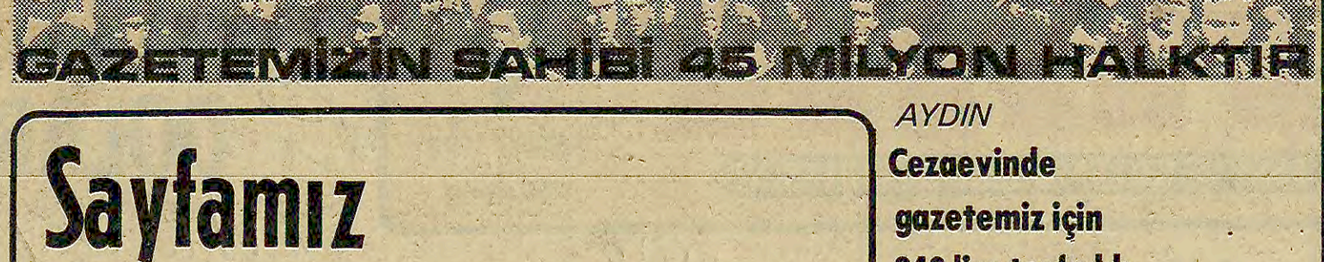

Sayfamız sizlerin kürsüsüdür

AYDINLIK her gün ikinci sayfasını sizlerden gelen mektuplara ayıracaktır. HALKIN SESİ bugüne kadar duyurmak isteyip de duyuramadığınız bütün meselelerinizi yazacağınız bir halk kürsüsü olacaktır. Mektuplarınız, resimleriniz, karikatürleriniz, göndereceğiniz fotoğraflar, birimizin derdini diğerine iletecek, yurdumuzun bir köşesini diğerine bağlayacaktır.

Bugün HALKIN SESİ'ni İstanbul'dan Tunceli'ye, Paris'ten cezaevlerine kadar AYDINLIK'ı yaratmak için kuruşlarını bir araya getiren halkımızın sesine ayırdık. Yarınki sayfalarımızı sizler yazacaksınız. Her konudaki mektuplarınızı bekliyoruz. Adresimiz şöyle:

AYDINLIK GAZETESİ
HALKIN SESİ Sayfası
Nuruosmaniye Cad. 3/3
Cağaloğlu—İSTANBUL

İSTANBUL

Tersanemizde 700 işçi AYDINLIK için bağış yaptı

Biz tersane işçileri günlük gazete kampanyasını Ekim ayında başlattık. Kampanyanın başlarında 10 bin lira gibi bir hedef tespit etmiştik. Bu hedefimizi kısa bir sürede aştık. Bugüne kadar 20 bin lira gönderdik. Kampanya için yaptığımız çalışmalar çok çeşitli oldu. Makbuzla para topladık, kitap, sigara, kibrit, jilet, sabun, kartpostal, gömlek, ayakkabı, şapka gibi şeyleri satarak gelir sağladık. Ayrıca fabrika içinde ara dinlenmelerinde çay yapıp arkadaşlara içiriyoruz. Buradan elde edilen geliri de gazetemiz için gönderiyoruz. Bir de fabrikadaki barınağımıza bir kumbara koyduk. Bu kumbaraya para atarak da kampanyamıza katkıda bulunmaktayız. Kurban bayramında gazetemiz için deri topladık. Tersane işçileri olarak şimdiye kadar 700 kişi kampanyaya katıldık. Bundan sonra kahvehanelerde, otobüslerde, vapurlarda ve semtlerde de halkımıza gazetemizi tanıtmak için çalışacağız.

Tarsane İşçileri

AYDIN

Cezaevinde gazetemiz için 843 lira topladık

Biz Aydın Cezaevi tutuklu ve hükümlüleri olarak AYDINLIK gazetemizin çıkışını sevinçle karşılıyoruz. Bizler de çamsakızı, çoban armağanı aramızdan topladığımız 843 lirayı gönderiyoruz. Bozuk düzenin bizleri kapattığı cezaevlerinde elimizden ancak bu kadarı geliyor. Özgürlüğümüze kavuştuğumuz günlerde daha fazla destekleyeceğimizden emin olun. Gazetemizde hapishanelerle ilgili bir köşe açmanız çok yerinde bir davranıştır. Kimsenin bizimle ilgilenmediği şartlarda sesimizi duyuracağımız bir köşenin olması içimizi umut ve sevinçle doldurdu. Sizlere dertlerimizi uzun uzun yazacağız.

Ortaçağın karanlığı ile birlikte bütün zulüm ve zindan kapılarının yerle bir olacağı bağımsız ve özgür Türkiye uğruna mücadelede, sizlerle omuz omuza olduğumuzu bildiririz.

Tutuklu ve Hükümlüler Adına
Veli Çelik ve Faruk Koçyiğit

TUNCELİ

Kırmızı köprü köylüleri son kuruşlarını verdi

Kampanyayı Kırmızıköprü'nün köylerinde sürdürüyoruz. Sağlamtaş ve Gökçekonak köylerinde halk cebindekison kuruşları bile bize bağışladı. Gazetenin halkın ve devrimcilerin birliği için çalışmasını istediler. Bu köylerde 550 lira topladık. Kovuklu köyünde köylüler, fakir olmalarına rağmen gazeteyi destekleyip bağış yaptılar. Bir yaşlı köylü "Bu bizim gazetemizdir, bizim dertlerimizi dile getirmelidir" diyerek 10 lira bağışladı. Kovuklu'da ve Uzuntarla'da ise toplam 280 lira topladık.

Kırmızıköprü'den Devrimciler

İÇEL

İki öğretmen: "Fıstık toplayarak kazandığımız paraları gönderiyoruz"

Biz Anamur'da öğretmenlik yapan iki arkadaşız. İkindileri köylülerin fıstık tarlalarına giderek 5 tenekede 1 tenekesi bizim olmak üzere fıstık çektik. Hem fıstık çektik hem de köylülere günlük gazetemizi anlattık. Gazetemizin kendilerinin gazetesi olacağını öğrenen köylüler de, bize fıstık bağışında bulundular. Hem kendimizin çalışarak çıkardığımız, hem de bağış olarak halkımızdan aldığımız fıstıkları sattık. 650 lira tuttu. 350 lira da biz koyduk. Toplam 1000 lirayı gönderiyoruz.

Malaklar Köyünden Sabri Aslan
ve Veli Ceren

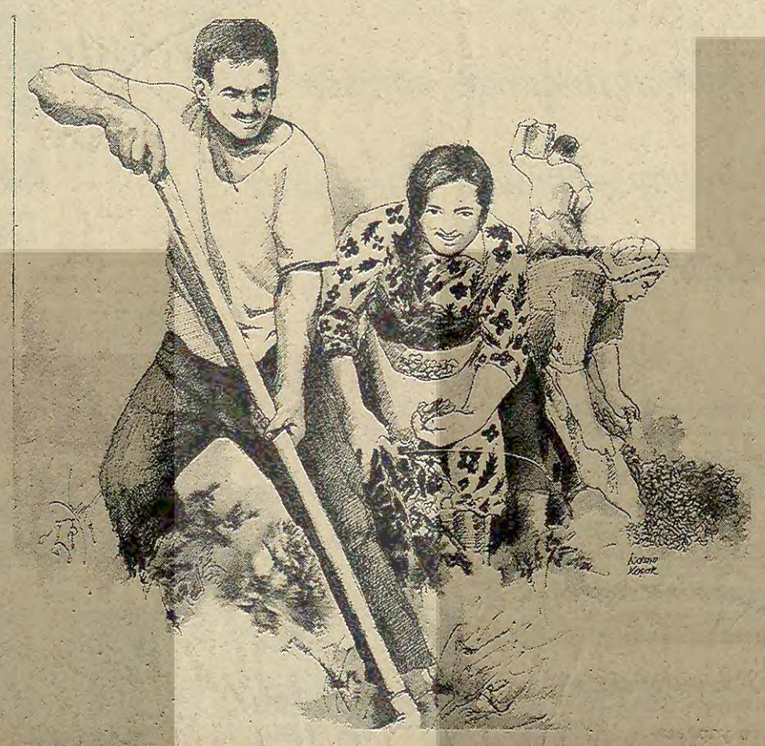

KAHRAMANMARAŞ

Topladığımız pamuğun parasını AYDINLIK'a gönderiyoruz.

Devrimci bir günlük gazetenin çıkacağını duyunca çok sevindik. İlk iş olarak kız arkadaşların çoğunlukta olduğu bir grup halinde, kilo hesabına pamuk toplamaya gittik. 1100 liralık pamuk toplama parası ve 500 liralık başak pamuk parası yanımızdadır. Bizim bu çalışmamızdan etkilenen bir çoban arkadaşımız ise günlerdir biriktirdiği 50 lirasını bağış için bize verdi. Yanımızda hazır bulunan bu parayı ve halktan toplayacağımız diğer paraları yakında göndereceğiz.

Pazarcık'ın Kelibişler Köylüleri

FRANSA

Paris'ten 2260 frank gönderiyoruz

Paris ve çevresindeki işçi yurtlarını ve evleri dolaşarak bağış topluyoruz. Şu anda grevde olan Torcy Sonakotra'da 25 Türkiyeli işçi var. Onlardan da gazetemize destek olmalarını istedik. 3 işçi 30 frank bağışladı. Bir başka mahallede yurtlarda kalan işçilerle uzun süre konuştuk. Ayrılırken bize 42 frank bağışta bulundular. Aynı yere ikinci gidişimizde bir işçi arkadaş 10 frank 3 işçi ise 150 frank verdiler.

Bugüne kadar topladığımız 2260 frankı yolluyoruz. Kampanya devam ediyor.

Paris'ten Devrimciler

AMASYA

Bir askerin şiiri

MÜJDE

Attı şafak, sabah yakın
Hele doğan güne bakın
Yükseliyor sesi halkın
Müjde müjde erenlere

Çekicin, örsün sesidir
Bozkırın kükremesidir
Milyonların nefesidir
Müjde müjde yarenlere

İlerleyip doğru yoldan
Kimisi can, kimi kandan
Kimi yürek, kimi maldan
Müjde müjde yarenlere

Çara korku salan bu ses
Halka güven veren nefes
Gerçekleri gördü herkes
Müjde müjde görenlere

Haftalıktı, günlük oldu
Ne eğildi, ne de yıldı
Zora karşı sağlam durdu
Müjde müjde duranlara

Durdukça tende canımız
Sürecektir bu kavgamız
Yaşayacak gazetemiz
Müjde müjde milyonlara

15. Piyade Tugayından
Bir Asker

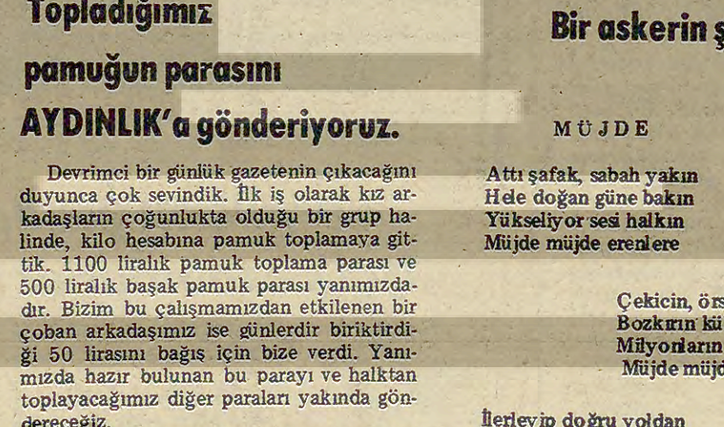

ELAZIĞ

Yoksul Fevzi Çakmak Mahallesi halkı 20 bin lira bağışladı

Günlük gazetemiz için bağış kampanyasını Elazığ'ın Fevzi Çakmak Mahallesinde sürdürüyoruz. Emekçiler ceplerinde ne varsa vererek, bakkala komşuya borç yaparak kampanyayı destekliyorlar. Bir hamal 50 lirasını vererek kampanyaya katıldı. Karısı ve kendisi bu yola canlarını vereceklerini söylediler. Evdeki dede bizi gözyaşlarıyla uğurladı. Yine bir hamal komsusundan borç alarak 50 lira bağışladı ve "Her zaman yanınızdayım" dedi. Başka bir evde bir dede hakim sınıfları temelsiz bırakmak için devrimcilerin halkla birleşmesi gerektiğini söyledi ve 100 lira bağışladı. Avrupa'dan izne gelen işçiler de kampanyamızı destekliyorlar.

Elazığ'dan Devrimciler

mapusane çeşmesi

Mapusane çeşmesi yandan akıyor yandan

Yüzyıllardır bu türkü söylenir ranzaların üstünde, demir parmaklıklar ardında. Kimi idamlık, kimi müebbede mahkum olmuş, kimi senelerini doldurmuş içeride, kimi işkenceden yeni dönmüş. Dertlerin, ezilmişliğin, düzene başkaldırışın türküsünü söylerler. Adana, Sinop, Bursa ve yurdun pek çok yerinde dikilmiş karanlık mapusaneler ortaçağı simgeler.

Gazetemiz AYDINLIK, mapusanelerin taş duvarlarını, demir parmaklıklarını aşarak, bütün tutuklu ve mahkumların dertlerini duyuracak, insanca yaşama hakkını, temel hak ve özgürlüklerini savunacak ve siz bütün tutuklu ve mahkumların cinayet, işkence, baskı ve sömürüye karşı mücadelesini destekleyecektir.

Bu köşede hapishanelerdeki gerçek durumu anlatan, yöneticilerin yasa dışı ve keyfi uygulamalarını, baskı, dayak, işkenceyi açıklayan mektuplarınıza yer verilecektir.

Hapishanelerdeki kadın-erkek, çocuk-ihtiyar, siyasi-ya da değil bütün mahkumları, hapishane kapılarında günlerini geçiren, gün sayan bütün yakınları hapishane içinde ve kapısında karşılaştığımız durumları ve bütün sorunlarınızı bize yazmaya çağırıyoruz.

Mapusane çeşmesi köşemize gürül gürül aksın! Yıkılsın zindanlar!

nalına da vur mıhına da

DOĞAN YURDAKUL

AYDINLIK'I YARATANLARA SELAM

"Ağrı Patnos'un Baltacık köylüleriyiz. Köyümüz çok yoksul. gazeteye bağış yapabilecek paramız yok. Ama bir köylünün elind koyunu yolladığını öğrenince, biz de hanımlarımızın ördüğü kış raplarımızı gönderiyoruz. Bir köylümüz de gazete de çalışan ark için bir teneke peynir veriyor."

İşte AYDINLIK böyle çıkıyor. İşçisi, köylüsü, memuru, esna retmeni yediden yetmişe halkımızın dişinden tırnağından artırıp dığı bağışlarla.

Sivas'ta dul aylığını bağışlayan ana, Polatlı'da kömür çekip, lir tarak bağış gönderen ortaokul öğrencileri, Şirinyer'den taşocağı ri, Kartal'dan çeyizlerini, altınlarını veren emekçi kızlar, futbol formalarını satan liseliler, kurban bayramında yurdun dört bir y kurban derisi toplayanlar...

Hepinize, ellerinizle yarattığınız AYDINLIK'ın ilk sayısından yolluyoruz.

"Ben Köy Enstitüsü çıkışlı öğretmenlerdenim. Ömrümü köy larına okuma yazma öğretmekle geçirdim. Köy okullarında çal az maaşla zor şartlar içinde Pınarbaşı ilçesinde aldığım iki parse mı, 20–25 bin lira değerinde olan bu arsalarımı, doğru yolda AYDINLIK'ın çıkışı için bağışlıyorum."

Selam size, Mecidiyeköy Sanayii Bölgesi işçileri, Elazığ Fevz mak Mahallesinin emekçileri.

Balon, simit, oyuncak satan Uşak'ın ortaokul öğrencileri, çeyi bağışlayan Divriği'li gelinlik kızlar, yüzüğünü bağışlayan Pülümü yaşında ana, Kahramanmaraş Bez Fabrikası işçileri, Balçova'nın başkomiseri, Yozgat'ın Çandır köyü imamı. Hepinize AYDINLI dan binlerce selam...

"Kampanyamıza en çok omuz veren emekçiler oldu. MESS pa rına karşı yedi aya yakındır direnen, Maden-İş'li işçi arkadaşlar, yonist hainlerin açlığa mahkum ederek 45 günde verdikleri 1000 l fedakarlık yaparak kampanyamıza bağışta bulundular. Aynı işko ki kadın arkadaşlar örgüler örerek elde ettikleri paraları bağışl Maden-İş'li ve diğer işkollarındaki işçi arkadaşlar çevrelerinde dah emekçinin kampanyamıza katılması için vargüçleriyle çalışmaktal arkadaşlar mesaiye kalarak, tatil günlerinde inşaatlarda çalışarak, dıkları paralarla günlük gazetenin harcını yapıyorlar."

İşte Kartal'ın emekçileri AYDINLIK'ın çıkışı için böyle feda yaptılar. Ve daha binlercesi, onbinlercesi Almanya'dan, Frans İsviçre, Belçika, Hollanda ve Danimarka'dan bağış yağdı AYDINLIK'ın çıkabilmesi için...

Niğde, Niğde Aksaray, Adana, Aydın ve daha bir çok ilin zin rında yatan mahkumlar para gönderdiler. Tersane işçileri gönde ri paradan başka, yoğurtlarını verdiler. Yurdun dört bir yanın binlerce insan AYDINLIK çıksın diye kampanyaya katıldı. Ve da damlaya biriken bağışlar göl oldu. AYDINLIK'ın çıkışını sağladı ayda 7 milyon liranın üzerinde nakit, üç milyon liranın üzerinde menkul birikti, AYDINLIK gazetesinin sermayesi olarak.

Türkiye, Birinci Dünya Savaşından sonra emperyalist istilasına dığı zaman bütün halk silaha sarılmış ve emperyalist düşmana kit gücünü göstermişti.

Bütün Anadolu halkı bağımsızlık için, düşmanın yurttan kovu için seferber oldu. İşçisi, köylüsü, Türkü, Kürdü, Alevisi, Sünnisi, çocuk, ihtiyar Anadolu halkı, tarihe bir fedakârlık destanı yaz

Halk kitleleri o gün bağımsızlık için ellerinden gelen her şeyi yap bütün fedakârlıklarını ortaya koydular. Bugün de bağımsızlık, to özgürlük taleplerini dile getirecek olan gazetelerini yaratmak içi dakârlığa girişiyorlar.

AYDINLIK'ın çıkacağı haberi yurdun dört bir yanında b coşkuyla karşılandı. Günlük gazeteye yardım kampanyası büyü kitle hareketine dönüştü. Bu hareket, halkın kendi günlük gazet ne kadar ihtiyaç duyduğunu ve bunun çıkması için fedakârl çekinmeyeceğini gösterdi. Şimdi halk kitleleri, basın özgürlüğü kendi seslerini duyuracak, uğradıkları haksızlıkların hesabını sor hiç bir şeyin karanlıkta kalmamasını sağlayacak gazetelerini kend ğışlarıyla yaratıyor.

Bizler, AYDINLIK'ın çalışanları, bu yüce fedakârlığın sorumlu nu bir saniye bile unutmadan halka hizmet edeceğimize söz veriy

Şimdiden Meclisimize hoş geldiniz

Yukarıdaki fotoğrafın, tarihini sormayın, bu tip olaylar tabanca çekmeler, birbirinin yakasına yapışıp, kafalara pabuç fırlatmalar sık sık olur Büyük Millet Meclisinde. Bu da böyle sahnelerden biri.

Bizim meclisimiz, AYDINLIK MECLİSİ böyle olmayacak. Kafa göz patlamayacak. Can güvenliği içinde, birbirine yafta asmadan tartışılacak, yanlış fikirlerin karşısında doğruyu bulabileceğiz. Bazen birinizin mektubunu AYDINLIK cevaplayacak, bazen bir okuyucuya siz cevap verebileceksiniz. Bazen de bir konu üzerinde ya da bir devlet adamının, önemli bir şahsiyetin bir demeci üzerinde hep birlikte tartışacağız.

Diyeceksiniz ki, bugünün Türkiye'sinde kolay mı can güvenliği içinde tartışmak, meseleleri halletmek? Fikir kabul ettirmek için, kurşun sıkılır şakağa. Bomba atar, derneğini, evini başına geçirir. Ya da kafası çok kızdıysa, tren yoluna bir bomba kor, evine de İstanbul'un yarısını havaya uçuracak kadarını depolar bugün olmasa da yarın mutlaka lazım olur diye. Okulların oku kakların yürünmez hale getirildi ye'de küfür bile etmeden t mümkün mü diyeceksiniz.

İşte Meclisimiz, AYDINLIK Sİ'nde hep birlikte, pekâla da ta leceğini, dosta düşmana göst Bu dostu sevindirecek, düşman üzecektir. Bugün hatalı fikirler birçok insanla birleşebilmemizi lu budur. Düşmanların gerçek rını ortaya çıkarmanın, yolu da

Meclis büyük yerdir. Herkes Meclis denildimi akla halkın s nın meselelerinin üstüste devşi rüldüğü, tozlu dosya yığını gel DINLIK MECLİSİ'mizde is sor zın cevabını bulacaksınız. Hep halledeceğiz meselelerimiz. Bazen lisimizden içeri soru arını cevap üzere bir yetkili giriverece

Söz Meclisten içeri, pinizi yoruz. Sorularınızı, ceva ınızı, nizdeki tartışmaları yaz Kapımı na kadar açık. Şimdi AYD MECLİSİ'mize HOŞ GELDİNİZ.

İşçilerin tepkisinden korkan

Kemal Türkler Ereğli'ye gidemedi

Erdemir sözleşmesi İstanbul'da imzalandı

Türkiye sendikal hareketinde önemli gelişmelerin sürdüğü ERDEMİR'de toplu iş sözleşmesi önceki gün imzalandı. Toplu sözleşmenin imzalanmasından önceki günlerde, Kemal Türkler'in Ereğli'ye giderek imza törenine katılacağı söylenmesine rağmen ERDEMİR işçilerinin büyük tepkisi karşısında Türkler Ereğli'ye gitmekten vazgeçti.

"KEMAL TÜRKLER EREĞLİ'YE GELİRSE KAN GÖVDEYİ GÖTÜRÜR"

Geçtiğimiz hafta içinde Kemal Türkler'in Ereğli'ye gelerek toplu sözleşmeyi imzalalayacağı haberini ERDEMİR işçileri, büyük bir tepkiyle karşıladılar. Ereğli muhabirimizin edindiği bilgiye göre işçiler, kaymakam ve diğer yetkililerle görüşerek şunları söylediler. "Maden-İş'in ERDEMİR'de çoğunluğu kaybetmesi üzerine İstanbul'dan gönderilen üç otobüs dolusu İGD'li Ereğli'deki otellere yerleştiler. Geldikleri günden beri aramıza sızarak kışkırtmalara giriştiler. Bazı kavgalar çıkarmalarına rağmen, bizi bölemediler. Kemal Türkler bugüne kadar karaladığı toplu sözleşmeyi imzalamaya gelirse Ereğli'de büyük olaylar çıkar ve kan gövdeyi götürür". İşçilerin bu kararlı tutumu karşısında Kemal Türkler, Ereğli'ye gitmekten vazgeçti. Ve önceki gün İstanbul'da ERDEMİR yetkilileri ile Maden-İş toplu sözleşmeler dairesi başkanı Kemal Baysal arasında toplu sözleşme imzalandı.

Diğer taraftan edindiğimiz bilgiye göre Maden-İş yöneticileri ERDEMİR'de çoğunluğu kaybeden Maden-İş Dokuzuncu Bölge Başkanı Cevdet Yılmaz'a sahte destek telgrafları çekmektedirler. İstanbul'daki bazı fabrikaların temsilci ve baştemsilcilerinin haberleri olmadan kendi adlarına telgraflar gönderildiği ortaya çıktı. Diğer taraftan İstanbul'un çeşitli yerlerinden Maden-İş üyesi, işçilerin gruplar halinde ERDEMİR işçilerinin revizyonist Maden-İş yöneticilerine karşı mücadelelerini destekleyen telgraflar gönderdiği öğrenildi.

TÜRKLER'İN ATADIĞI YENİ DOKUZUNCU BÖLGE TEMSİLCİSİ CEVDET YILMAZ CHP'DEN İHRAÇ EDİLİYOR

Maden-İş yöneticilerinin Şükrü Özbayrak'ın yerine tayin ettikleri yeni Dokuzuncu Bölge temsilcisi Cevdet Yılmaz CHP ilçe yönetim kurulu ve CHP üyeliğinden kesin ihraç edilmesi talebiyle CHP il disiplin kuruluna verildi. CHP il disiplin kurulunun kararı merakla beklenirken, Devrimci-Maden-İş Başkanı Şükrü Özbayrak ERDEMİR'de Maden-İş'in üye sayısının dörtte bir'in altına düştüğünü belirterek aidatların Maden-İş'e değil Devrimci-Maden-İş'e kesilmesi için gerekli yasal girişimlere başladıklarını açıkladı. Bu konuda ERDEMİR işverenin ve çalışma müdürlüğünün vereceği kararın yeni gelişmelere yol açması beklenmektedir.

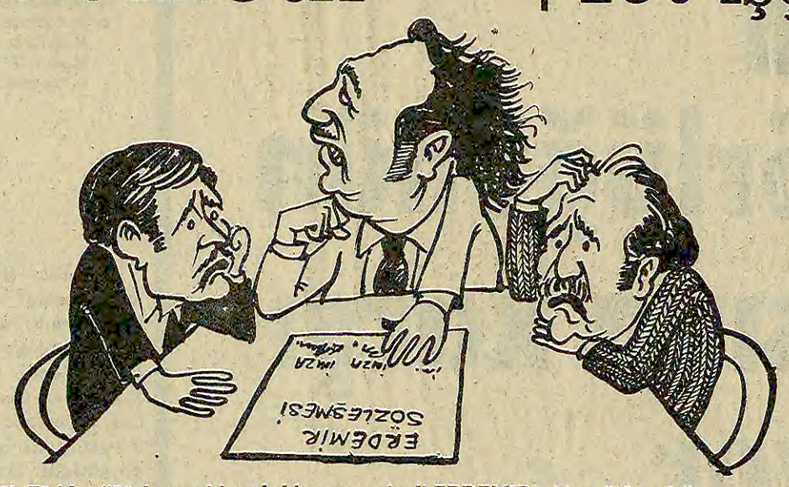

K. Türkler: "Sözleşmeyi imzaladık, ama... şimdi ERDEMİR'e kim götürecek".

Maden-İş yöneticilerinin son tasfiyesi

PANCAR-MOTOR'DA 8 TEMSİLCİ GÖREVDEN ALINDI

Geçtiğimiz hafta sonunda Maden-İş yöneticileri Topkapı'daki 1000'den fazla işçinin çalıştığı Pancar-Motor fabrikasının 8 temsilcisini görevden aldılar. İşçiler görevden alınma hakkında hiç bir gerekçe belirtmeyen yöneticilere karşı büyük tepki gösterdi. Bu uygulamanın Türkler-Ertürk takımının kendi revizyonist çizgilerini benimsemeyen temsilcileri tasfiye etme planlarının bir parçası olduğu söyleniyor.

Pazar günü bu konuyla ilgili olarak Maden-İş 1. Bölgede yapılan toplantıda Pancar Motor'un bütün işçileri bu karara karşı çıktılar ve temsilcilerin derhal göreve iade edilmesini istediler. Maden-İş 1. Bölge görevlisi işçilerin büyük tepkileri karşısında işyerinde seçim yapılacağını vadetmek zorunda kaldı. Temsilcilikleri askıya alınan 8 işçinin üyelik durumu ve yeni temsilcilik seçimlerine katılıp katılamayacakları belli olmadı.

MUHABİRİMİZE SALDIRI

1. Bölgede yapılan Pancar-Motor toplantısını izlemeye giden Topkapı muhabirimiz Emir Ünalan'a Bölge binasını sarmış olan İGD'liler çevrenin tenhalığından yararlanarak saldırdılar ve bir süre tartakladılar. Daha sonra olayı öğrenen Pancar-Motor işçileri İGD'lilerin bu saldırısını protesto ettiler. Maden-İş yöneticilerinin bu anti-demokratik ve saldırgan tutumları 1. Bölgedeki Maden-İş üyeleri arasında varolan hoşnutsuzluğu yaygınlaştırıyor.

DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Güven:

SSK hastanelerinde bir doktor bir günde 150 işçiye bakıyor

İSTANBUL (THA)

Disk Genel Başkan Vekili Rıza Güven dün verdiği yazılı demeçte "Sosyal Sigortalar Kurumu hastanelerinde günde 150'yi bulan hasta topluluğu bir hekimin kapısında nöbet bekliyor. Hekimler ne kadar özen gösterirlerse göstersinler işçinin hastalığını tam olarak saptayamadığından, gereken ilaçları yazmak yerine çeşitli hastalıkları önleyebileceği varsayılan ilaçları vermektedirler." dedi.

SSK'nın ilaç fabrikası temelini atmış olmasının önemli olmadığını, önemli olanın SSK'da hastalar için gereken ilaçların bulunması ya da bulundurulması olduğunu belirten Rıza Güven şöyle devam etti. "Sosyal Güvenlik Bakanlığından bir an önce çözüm bulunmasını istiyor ve SSK genel müdürlüğünü işçi sağlığına yeni bir duyarlık ve özen göstermeye çağırıyoruz."

Muayene için sabah 5 den itibaren SSK hasta kapısında sıraya giren işçiler

■ SSK Dışkapı Hastanesinde yapılan işyeri toplantısında işçilere söz hakkı verilmedi

Dışkapı Hastanesi işçileri sarı Sağlık-İş Sendikasını protesto ettiler

■ Sendika başkanı ve AP milletvekili Mustafa Başoğlu'nun da katıldığı toplantıda kadın işçilere hakaret edildi

Sağlık işçileri toplantıda haklarını arayınca ortalık karıştı.

ANKARA (Özel)

Sosyal Sigortalar Kurumu Dışkapı Hastenesinde 27 Şubat günü sağlık işçilerinin sorunlarını görüşmek üzere bir işyeri toplantısı yapıldı.

Sağlık-İş Sendikası Başkanı ve aynı zamanda AP milletvekili olan Mustafa Başoğlu'nun da katıldığı işyeri toplantısında işçilerin şikayetçi olduğu çeşitli sorunları dile getirmek isteyen işçilere söz hakkı verilmedi. Konuşmak isteyen bazı kadın işçilere küfür ve hakaretle cevap verildi.

Toplantıya katılan i bu duruma büyük gösterdiler. Toplar sonra işçiler muhabirin şunları söylediler: "İşye de işverenin baskısı v sendikanın baskısı ile karşı karşıyayız. MC d minde hastane içinde lerinde silahla dolaşan cü komandolar sendik işçilerle ilgilenmesini i yen birçok arkadaşımız verek sendikadan ihraç ler. Sendikanın işçiler rindeki baskısı hâlâ mektedir. Bu toplantıda pılanlar bu baskıların örneğidir.

Mersin-Çimsa fabrikasında patron baskısı arttı

● Çimsa işçileri işvereni protesto için uyarı yürüyüşü yaptılar

Çitos-İş'e bağlı Çimsa-Çimento Sanayi işçileri işvereni protesto etmek için 1 Mart 78 tarihinde bir uyarı yürüyüşü yaptılar. Konu ile ilgili olarak Çitos-İş Sendikası Mersin Şubesi Başkanı Kemal Öztürk şu açıklamayı yaptı: "Sabancı Holdinge bağlı Çimsa işvereni ile sendikamız Çitos-İş arasında süren toplu sözleşme görüşmelerinin, işverenin tutumu yüzünden, uyuşmazlıkla bitmesinden sonra, bazı kimseler işçilere karşı tehdit ve işkencelere başlamışlardır. İşçiler fazla mesaiye yasalar önünde zorlanamazlar. Fazla mesai ancak işçi arkadaşların isteği ile olabilir. Oysa işveren yasa dışı bir tutumla üyelerimize fazla mesai yaptırmakta diretmektedir, mesaiye kalmayan arkadaşları da disiplin kurulu yoluyla işten a cağını bildirmektedir.

İşvereni protesto etm için üyelerimiz 1 Mart 19 tarihinde bir uyarı yürüy yapmıştır. İşyerimizde sü gelen bu yasa dışı ve iş düşmanı uygulamaların b sorumlusu işveren temsil si işletmecisidir. Bu kişil rin işçi sınıfının hakları aramasını engellemek ist dikleri her hareketleri belli oluyor. Amaçları işy rinde belli bir korku yara mak ve kendi isteğine gö bir anlaşma imzalamakt İşverenin kanun dışı uy ma ve tehditleri Ç üyelerini asla yıldıram tos-İş etrafında tek bi ruk halinde birleşen işçilerinin fabrikada nıfına yaraşır bir yapmasını hiç bir leyemeyecektir."

fabrikada sendikad

Türk-İş'e bağlı DYF-İş üyesi işçilere tor farklarının ödenmesi işlemi 28 Şubatta Yaklaşık olarak 40 bin işçiye, kişi başına bin lira olmak üzere bir milyar 200 milyon l

★

Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendikası 366 tığı Konya Çimento Fabrikasında toplu söz landı. İşçilerin aylıklarına her yıl için 1800 li pıldı.

★

DİSK'in 1 Mayıs Kutlama Komitesi dün bi yaparak 1 Mayıs Uluslararası Birlik ve Dayan nün bu yıl da İstanbul Taksim Alanında ku bildirdi. Komite, kutlama töreni için bazı kuruluşlarla ortak çalışma yapmaya ba açıkladı.

★

Burdur Belediyesinde Genel-İş'e bağlı gündür sürdürdükleri grev anlaşmaya varılı dün sona erdi. İşçilerin 110 lira olan yevmi yıl için 175, ikinci yıl için 220 liraya çıkarıl

★

Hekimhan'da Bilfer Maden Ocaklarındaki devam ediyor. Grevdeki işçiler patronun ocak tarafından işletilmesini beklediğini ve bu yö sözleşme görüşmelerine gelmediğini bildirdi Kurulu tarafından "Madenlerin Devletleştiri sunda Meclise sevkedilen yasa tasarısı ka bunun grevleri etkilemeyeceğini açıkladılar.

ERDEMİR'DE NE OLUYOR?

1

Röportaj: Erkan Ildız

Sekiz ay süren MESS grevlerinin bitiminin hemen ertesinde Karadeniz Ereğli'sinde patlak veren olaylar bütün gözleri ERDEMİR işçileri üzerine çevirdi

ERDEMİR işçilerinin iki gün süren grevinden sonra süratle gelişen olaylar; Maden-İş Ereğli bölge yönetiminin görevden alınması binlerce işçinin Ereğli sokaklarına dökülmesi ve sonunda kurulan yeni bir sendika. Devrimci Maden-İş.

ERDEMİR işçileri ne istiyorlar, neyin mücadelesini veriyorlar?

Bu soruların cevabı Ereğli de, ERDEMİR işçilerindeydi Durumu yerinde araştırmak gerekiyordu. Fotoğraf makinamızı, teybimizi hazır ettik, Ereğli yolunu tuttuk. Otobüsümüz hareket ederken biz de bir yandan ERDEMİR işçilerinin bugüne dek verdikleri mücadeleler ile ilgili bilgilerimizi kafamızda toparlamaya çalışıyorduk. Çünkü son gelişmeleri hazırlayan olaylar geçmişe uzanıyordu.

ERDEMİR İŞÇİLERİ DİSK 6. GENEL KURULUNA ALINMIYOR

Maden-İş Ereğli Bölge Temsilciliği, uzun süredir Maden-İş Genel Merkezini ele geçiren Mehmet Ertürk ve Kemal Türkler yönetimine karşı muhalefet eden bir bölge olarak bilinir. 1977 Aralık ayında yapılan 6. DİSK Genel Kurulu sırasında Ertürk Türkler ekibi Ereğli bölge muhalefetinin Genel Kurulda temsil edilmesini önlemek için bir dizi manevra çevirmişlerdi. Ereğli bölgesinden Genel Kurula sadece iki doğal delege katılabilmiş diğer Ereğli delegelerinin yerine ise başka yerlerden altı revizyonist şakşakçı atanmıştı. 8 bin ERDEMİR işçisi DİSK Genel Kuruluna bir telgraf göndererek revizyonistlerin bu oyununu ve Genel Kurula kendi delegeleri ile katılamayışlarını protesto etmişlerdi.

ERDEMİR GRUP SÖZLEŞMESİNE DAHİL EDİLMEK İSTENİYOR

MESS'le Maden-İş arasında 63 işyeri için sürdürülen sözleşme görüşmelerinin sonuçlanmak üzere olduğu günlerde, MESS patronları sözleşme görüşmeleri 17 Nisan'dan beri devam eden ERDEMİR'in de grup sözleşmeleri kapsamına alınması konusunda direttiler. Maden-İş Genel Merkezi, MESS'in bu isteğini kabul etti. Fakat ERDEMİR işçileri ve Ereğli Bölge Temsilciliği, ERDEMİR'in imzalanan grup sözleşmesine dahil edilmesine karşı çıktılar ve greve kararlı olduklarını belirttiler.

Revizyonist yönetimle Ereğli Bölge Temsilciliği arasında ortaya çıkan bu çelişki kısa zamanda derinleşti. Bundan bir ay kadar önce, ERDEMİR işçileri, MESS'in ve Maden-İş'in tutumunu protesto etmek amacıyla bir gösteri yürüyüşü düzenleme hazırlığına girişiler. Hazırlığı haber alan Maden-İş yönetimi bölge temsilcisi Şükrü Özbayrak ile Mahir Çetin'i alelacele İstanbul'a çağırarak görüşmek istediler. İstanbul'da yapılan görüşmeler Şükrü Özbayrak'ın grup sözleşmesine razı olmaması ve ERDEMİR'in ayrı olarak greve gideceğini belirtmesi üzerine sonuçsuz kaldı. İsteklerini görüşmelerle kabul ettiremeyeceklerini anlayan Türkler-Ertürk grubu, bu defa zorbalık göstermelerine başladılar. Mehmet Ertürk, Mahir Çetin'i "Sen TKP'ye karşısın" diyerek sendikadan kovdu. Bunun üzerine Ereğli temsilcileri geri döndüler.

10 Şubat Cuma akşamı Ereğli'de sendika binası her zamankinden daha kalabalıktı. İşçiler İstanbul'dan gelen haberleri tartışıyorlardı. Greve çıkılacak mı idi?

Karadeniz'in sahili döven hırçın dalgaları Ereğli'ye yaklaştığımızı haber veriyordu. Akşamın geç saatlerinde Ereğli'ye indik. Sendikanın yerini sorduk, hemen gösterdiler. İçeride büyük bir kalabalık var. İşçiler Maden İş'ten istifa etmek için sıraya girmişler. Grup grup işçiler, oturmuş tartışıyorlar. Büyük bir gürültü ve yoğun bir sigara dumanı var. Bir köşede noter ve sekreterler oturmuş, istifa işlemlerini yapıyorlar. Yanlarına yaklaşıp soruyoruz.

– İstifalar kaçı buldu?

– Saat 2.30 da başlayan istifalar şimdiden 1 300'ü buldu

İstifaların bu kadar yoğun olması bir kaç gün içinde işçilerin çoğunun istifa etmiş olacağını düşündürüyor bize. Nitekim daha sonraki günlerde istifalar 5 bini aştı.

Maden-İş'in revizyonist yönetimine karşı

ERDEMİR işçisinin mücadelesi geçmişe uzanır

ERDEMİR işçisi ağır işçidir. Maden-İş yöneticilerine indirdikleri tokat da ağır oldu.

Devrimci Maden-İş kısa sürede ERDEMİR işçilerini bağrında topladı. Haklı bir dava, en geniş desteği sağlar.

YARIN:
Grevle beraber başlayan revizyonist şamata

"Kendini savunmak halkın hakkıdır"

Nikaragua halkı Somoza diktatörlüğünün saldırısına karşı direniyor

Tarıma dayalı bir ülke olan Nikaragua'da halkın büyük kesimi, geçimini pamuk ve kahve üretiminden sağlar. Yerli halkın çoğunluğunu kızılderililer ve zenciler oluşturur.

- Amerika askeri yardımı kesti
- Hükümetin günleri sayılı
- Ülkede herşey Somozaların elinde
- Direnişe işçiler, köylüler, memurlar, öğrenciler, işadamları, bankalar ve bazı devlet kurumları katılıyor

Somoza'nın "Milli" Muhafız Kıtası halka ateş açtı.

Halk Somoza rejimini protesto ediyor.

Nikaragua'lı bir köylü

AYDINLIK DIŞ HABERLER SERVİSİ

Nikaragua'da Somoza diktatörlüğünün "Milli" Muhafız Kıtası, halka karşı katliama girişti. Muhafız Kıtası askerleri, hedef gözetmeksizin kadın, çocuk, yaşlı herkese ateş açıyor. Ajanslar, yüzlerce kişinin öldüğünü ve yaralı ve kayıp sayısının çok fazla olduğunu bildiriyor.

Nikaragua halkı, Somoza'nın saldırgan askerlerine karşı direnirken bir mahallede denetimi eline aldı. Büyük ölçüde tahrip edlen mahallede, yardım ekipleri ilaç dağıtırken işçilerde yolları açma çalışmalarına girişti.

Öte yandan Demokratik Kurtuluş Birliği de, "Milli" Muhafız Kıtasının katliamını protesto amacıyla genel grev çağrısında bulundu.

BÜTÜN HALK SOMOZA DİKTATÖRLÜĞÜNE KARŞI

10 Ocak 1978'de burjuva-demokratik muhalefet hareketinin önderi ve Nikaragua'daki tek muhalefet gazetesinin sahibi olan Pedro Hoakim Şamarro katledildi. Cinayetten hemen sonra başkent Managua'da büyük gösteriler başladı. Halkın tepkisi, kısa sürede bütün ülkeyi sardı.

Somoza rejimi, bu direnişi, bir zamanlar Amerikan emperyalistlerinin kurdurdukları "Milli" Muhafız Kıtası ile kırmaya çalıştı. Halkı karşı kanlı terör önlemleri geliştirdi. Buna rağmen halkın mücadelesi gittikçe genişledi. Kentlerde ve köylerde halkın bütün kesimlerini kapladı. 23 Ocak'da genel greve gidildi.Ülkenin iktisadi hayatı tamamen felce uğradı. Greve katılanların sayısı 300 binin üzerine çıktı. İşçiler ve öğrenciler, kentlerde grev komiteleri kurdular. "Milli" Muhafız Kıtasının grevde bulunan işletmeleri tekrar çalıştırılmasını engellediler. Genel greve işçilerden başka, öğrenciler ve köylüler ile tüccarların, dükkan sahiplerinin önemli bir bölümü ve hatta Somoza kliğine karşı olan burjuvazinin de en geniş kesimi katıldı. Böylece bankalar ve devlet kurumları da kapandı.

DİKTATÖR SOMOZA

Nikaragua'da 44 yıldan beri Somoza'nın diktatörlüğü hüküm sürüyor. Bu diktatörlük, Orta Amerika'daki en kanlı ve aynı zamanda en eski diktatörlüktür. Somoza diktatörlüğü, Amerikan emperyalizminin desteğindeki bir askeri darbe ile bütün ülkeye hakimiyeti altına aldı. Ülke ekonomisini adeta özel şirketi haline getirdi. Somozalar hakimiyetleri boyunca halkı soydu, sömürdüler, terör uyguladılar.

Hayvan çiftlikleri, pamuk, kahve ve şeker plantasyonları, altın madenleri, tekstil fabrikaları, inşaat ve nakliyat şirketleri, demiryolları şirketi LANİCA ve deniz taşıtları MAMENİC, liman tesisleri ve tüm ülke toprağının 1/3'ü ile öteki girişimlerin hepsi onların elinde bulunuyor. Aynı zamanda bankaların ve sigorta şirketlerinin büyük bölümünü kontrolleri altında bulunduran Somozalar, krediler ve yatırımlar yoluyla da tek yetkili gücü oluşturuyor.

Somoza diktatörlüğü, halktan zorla kan sömürüyarak, bu kanları Amerika'ya sattı. Somoza'nın yaptığı kan ticareti ile halkın ne denli düşmanı olduğunu bir kez daha gösterdi.

Amerikan örneğine dayanılarak kurulan ve Panama Kanalı Bölgesinde eğitim gören "Milli" Muhafız Kıtası, diktatörlüğün temel baskı kurumunu oluşturuyor. Bu kıta, aynı zamanda Amerikan emperyalizminin komşu Panama Kanalı Bölgesi üzerindeki niyetleri için de yedek güç görevi görüyor.

Bu sözde "Milli" Muhafız Kıtası, ülkedeki bütün muhalefet hareketlerini kanla boğdu. Bugün toplama kampları binlerce siyasi tutuklu ile dolup taşıyor. Bu tutuklular, "uzmanlarca" işkence tezgahlarından geçiriliyor. Nikaragualı işkence uzmanları arasında Vietnam'daki eski Van Tiyö rejiminden kalma işkenceciler de "görev" yapıyor. Hemen her gün esrarengiz bir şekilde insanlar ortadan kayboluyor. Başlarına neler veya nereye götürüldüklerikonusunda hemen hiç bir kimse bir şey bilmiyor.

AMERİKA ASKERİ YARDIMI KESTİ

Bugün ABD, halk kitlelerinin yükselen direnişi karşısında kanlı Somoza rejiminden elini çekmeye başladı. Halbuki, Nikaragua'daki yabancı yatırımların yüzde 80'ini elinde bulunduran Amerika, diktatörlüğün temel dayanağı idi. Ancak Carter'in "insan hakları" konusunda verdiği söylevlerle Nikaragua'nın gerçeği arasındaki çelişki, kuşkusuz ki çok büyük. Ocak ayında Somoza rejimine yapılan askeri yardımı kesen ABD, bugün artık ülkenin "demokratlaşmasını" istiyor. ABD, şimdi de Somoza'ya muhalefet eden ve "Demokratik Kurtuluş Birliği" (UDEL) çatısı aldında toplanan burjuvaziye kur yapıyor.

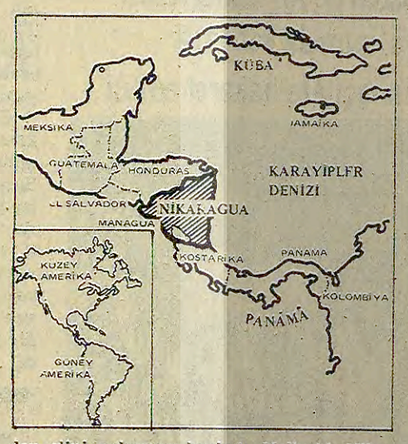

DEMOKRATİK KURTULUŞ BİRLİĞİ

Somoza rejimi tarafından katledilen Pedro Şamarro'nın önderliğini yaptığı "Demokratik Kurtuluş Birliği", gerçekte bir partiler koalisyonu niteliği taşıyor. Bu koalisyon, sadece Somoza'nın yıkılması talebi etrafında birleşen çeşitli burjuva akımlardan oluşuyor. Milli bağımsızlığı ve burjuva-demokrasisini savunan akımlara rağmen, UDEL koalisyonunda yer alan bazıları da, kendi gerici emelleri için halkın Somoza rejimine karşı mücadelesinden yararlanmak istiyor. Örneğin Moskova yanlısı sözde "Komünist" Partisi, UDEL'in bir üyesidir.

Bu parti, Rusya'ya dayanarak nüfuzunu genişletmeye çalışmaktadır. Bu durum, Güney Amerika'daki öteki kanlı rejimler için, örneğin Arjantin'deki faşist klik için övgü dolu sözler sarfeden Rusya'nın, Somoza diktatörlüğünü neden "mahkum ettiğini" açıkça göstermektedir.

Somoza rejimine karşı mücadele eden güçler arasında "Sandinist Kurtuluş Cephesi" de yer almaktadır. Çeşitli kanatlara bölünen bu cephe, 1930'larda Sezar Sandino önderliğinde yürütülen silahlı mücadele geleneğinin mirasçısı olduğunu kabul ediyor.

KİLİSE DE DİRENİYOR

Kilise de halkın mücadelesi içinde ilerici bir rol oynuyor veSomoza rejimine karşı çıkıyor. Sürgünde yaşayan papaz ve şair Ernestro Cardenal ünlü bir yurtsever ve "Sandinist Kurtuluş Cephesi" nin bir üyesidir. Cardenal, kısa bir süre önce kendisi ile yapılan bir röportajda şöyle demişti: "Bütün bu zaman içinde korkunun, işkencenin ve cinayetin hükümranlığını yaşadık... Kendini savunmak halkın hakkıdır. Ayrıca kendini savunmak onun bir görevidir."

Nikaragua'nın komşuları Nodras ve Kosta-Rika'da artık Somoza rejimine her türlü yardımı kesti ve sınırlarını kapattı. Somoza tecrit oldu. Orta Amerika'nın en eski diktatörlüğü olan bu kanlı rejimin de günleri sayılıdır.

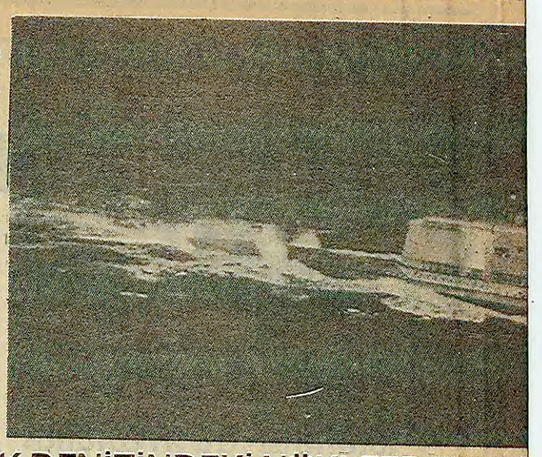

İsveç, Finlandiya, Rusya ve Polonya ile çevrili olan Baltık Denizi'nde nükleer silahlarla donatılmış "Golf" sınıfından 6 adet Sovyet denizaltının varlığı İsveç hükümetince menzili olan bu savaş denizaltıları bütün Avrupa açısından büyük bir tehlike arzediyorlar. Yukarda geçen yıl yine Baltık Denizinde Nato uzmanları tarafından varlığı tespit edilen stratejik nükleer silahlarla donatılmış "Delta II" sınıfından Sovyet denizaltısı görülüyor.

BALTIK DENİZİNDEKİ NÜKLEER TEHLİ

İsveç Sovyetler Birliğ

Sovyetler Birliği'nin nükleer başlıklı denizaltılarını Baltık Denizi'nde dolaştırması İsveç hükümetinin tepkisi ile karşılandı. İsveç Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Leif Leifland, geçenlerde Sovyetler Birliği Stockholm Büyükelçisi Makhail Lakovlev'i makamına çağırarak duyduğu endişeyi belirtti. Baltık Denizi'nde bulunan nükleer füzelerle donatılmış Sovyet denizaltıları hakkında da bilgi isteyen İsveç hükümeti yetkilisi, bu silahların Kuzey Avrupa'da bulunmasının doğurduğu tehlikelere değinmiştir.

İsveç Dışişleri Bakanı Bayan Karin Soeder de, evvelsi gün basına yaptığı bir açıklamada, hükümetinin bir yıldanberi Baltık Denizi'nde Sovyet denizaltılarının bulunduğundan haberdar olduğunu belirtmiştir.

Şimdiye kadar nükleer silahlardan arınmış bir bölge olarak tanınan Baltık Denizi'nde Sovyet savaş denizaltılarının varlığı İsveç hükümetini Rusya'ya karşı tutum almağa zorlamıştır.

Öte yandan ko gili yorumunda Fra yosunun askeri "Belgrad Konferansın yetler Birliği temsilcisi san Hakları konusunda dığı güçlüklerden sonra tık Denizi'nde seyir 'Golf' sınıfından 6 d tının ortaya çıkarılmas muşama siyasetinin ge liğini göstermektedir linde konuşmuştur. ta yapılan yayında, n silahlarla teçhiz edilmi nizaltılar hakkında a teknik bilgiler veren u

Venezüella Dışişleri Bakanı Con Salvi: "Süper devletler denizlere hakim olmak istiyor"

AYDINLIK (Dış Haberler Servisi)

Venezüella Dışişleri Bakanı Simon Alberto Consalvi, radyonun düzenlediği özel bir programa katıldı. Programda deniz zenginlikleri konusu ele alındı. Bakan süper devletlerin ve çokuluslu şirketlerin denizlerdeki yağmacılığı konusunda sorulan bir soruya şöyle cevap verdi:" Böyle bir şey gerçekten vardır. Farklı ideolojiye sahip, ama denizlerde hakimiyet kurma konusunda aynı çabaları sarfeden ülkeler arasında tuhaf bir benzerlik var."

Süper devletlerin ve çok uluslu şirketlerin tek başlarına deniz dibi zenginliklerini işletmesinin, Üçüncü Dünyanın ihraç ettiği hammaddelerin fiyatlarını düşüreceğini ve büyük değer kayıplarına yol açacağını belirtti.

Süper devletlerin bu isteğine karşı çıkan Bakan, bölgedeki ülkelerin (Andean Paktı ve Karayip ülkeleri) birleşmesini istedi. Bu bütünleşmenin, süper güçlerin denizlerdeki sömürüsüne karşı çok etkili bir davranış olacağını belirten Bakan, bu yolda çaba sarfedeceklerini sözlerine ekledi.

TÜRK ROMEN İLİŞKİLERİ GELİŞİYOR

Kültür Bakanı Kışlalı Romanya'ya gidiyor

ANKARA — Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı, Romanya Eğitim ve Kültür Bakanı Mitu Dumitresku'nun resmi konuğu olarak 8 Mart Çarşamba günü Romanya'nın başkenti Bükreş'e gidiyor.

Kışlalı, Romanya'da bulunduğu süre içinde Romen Eğitim ve Kültür Bakanı ve diğer yetkililerle "iki ülkeyi ilgilendiren kültürel konular" görüşmeler yapacak. Görüşmelerde 1976 yılında iki ülke arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının den geçirilecek ve özellikle sanatçı mübadelesi konusu ele alınacak.

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler Kıbrıs'a gidiyor

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, Kıbrıs Türk Toplumu temsilcilerinden Nejat Konuk'un davetlisi olarak 12 kişilik bir heyetle 6 Mart Pazartesi günü Kıbrıs'a gidecektir.

Teoman Köprülüler başkanlığındaki heyet, Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Türk Toplumu arasındaki ticaret ve ödeme protokolunun işleriği, serbest liman bölgesi kurulması konularını içeren ekonomik karma komisyonu toplantısına katılacaktır.

Heyet, 10 Mart Cuma günü Kıbrıs'tan ayrılacaktır. Heyette, Dış Ticaret Genel Sekreteri Tahsin Çıraklı, Ticaret Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Doğan Taşdelen, İthalat Genel Müdürlüğü Müşaviri Namık Uğural, Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Genel Sekreterliği Anlaşmalar Genel Müdürlüğü Müdürü Ceylan Suerdem, Başbakanlık Koordinasyon Dairesi Başkan Muavini Sekreteri Aydın Tuğ, Başbakanlık Kıbrıs Koordinasyon Dairesi Başkan Muavini Erol Alpteki, Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğü Başkan Yardımcısı Fikret Başer, Ulaştırma Koordinasyon ve İzleştirme Kurulu Başkanı Özhan Erdemgil, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı Milletlerarası İşler Başkan Yardımcısı Şakir Özcan bulunmaktadır.

Üç COMECON ülkesi Uluslararası Para Fonuna üye olacak

Doğu Blokunun ortak pazarı olarak bilinen COMECON'a üye ülkelerden Polonya, Macaristan ve Çekoslovakya'nın Uluslararası Para Fonuna (IMF) üye olacakları bildirildi.

İngiliz Financial Times gazetesinin verdiğine göre bir IMF heyeti üç COMECON ülkesinin kuruluşa üyeliğini incelemek üzere Varşova'ya gidiyor.

Sovyetler Birliği denetimindeki COMECON üç ülkenin Uluslararası Para Fonuna üyeliğinin haberinin Moskova'da nasıl karşılandığı bildirilmedi.

1966 yılından bu yana SWAPO Güney Batı Afrika Halk Örgütü Namibya'da silahlı mücadeleye önderlik ediyor. Namibya 19. yüzyılın sonlarında Alman sömürgesiydi. Birinci Dünya Savaşının sonunda Birleşmiş Milletlerin mandası altına girdi. 1974 yılında Güney Afrika Namibya'yı Birleşmiş Milletlere bırakmayı ve Namibya'dan çekilmeyi reddetti. Namibya halkının ırkçı Güney Afrika rejimine karşı verdiği silahlı mücadele gün geçtikçe gelişiyor.

İlter Türkmen başkanlığında bir heyet Gabon'a gönderildi

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER NAMİBYA KOMİSYONU OLAĞANÜSTÜ TOPLANACAK

Türkiye'nin Birleşmiş Milletlerdeki daimi temsilcisi İlter Türkmen başkanlığında bir heyet Namibya konusunda temaslarda bulunmak üzere 28 Şubatta Gabon'a gitti. Bu heyet, Birleşmiş Milletler Namibya Konseyinin, 20-25 Mart 1978 tarihlerinde Zambia'nın Lusaka kentinde yapacağı olağanüstü toplantıları hazırlamak üzere çeşitli Afrika ülkelerine göndereceği üç danışma heyetinden biridir. Heyet Gabon'dan sonra Cezayir ve Nijerya'yı da ziyaret edecektir.

Namibya Konseyi şubat ayı başında bir toplantı yaparak, beş konsey üyesi ile SWAPO'nun (Güney Batı Afrika Örgütü) bir temsilcisinden oluşan üç heyetin, Lusaka toplantılarından önce Namibya'ya komşu ülkelerle, öteki Afrika ülkelerine gönderilmelerine karar vermişti.

Heyetler, Lusaka toplantılarının içeriği ve kapsamı hakkında ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun bu yıl Namibya konusunda yapacağı özel döneme ilişkin konular üzerinde görüşmeler yapacaklardır.

TUSTAV

KONUSUNDA

ni uyardı

konuşmasında SALT (Stratejik Silahların Sınırlandırılması Görüşmeleri) görüşmelerinin de çıkmaza girdiğini açıklamış, Sovyetler Birliği'nin hem karadan, hem de denizden Avrupa'yı kuşatmak amacında olduğunu belirtmiştir.

İsveç başkenti Stockholm'daki diplomatik çevreler Sovyetler Birliği'nin Baltık Denizi'ni bir barış gölü olarak ilan etmesine rağmen buraya nükleer silah taşıyan denizaltıları göndermesinin nasıl bağdaşabileceğinin anlaşılamadığını ifade etmişlerdir.

Rus basını:
"TÜRKİYE İLE İŞBİRLİĞİ ARTIYOR"

MOSKOVA, THA–TASS

Rusya'da yayınlanan bir dergi, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki işbirliğinin giderek arttığını ileri sürdü.

"Asya ve Afrika" adını taşıyan dergi, Rusya ile ticaretin 1970 yılının başından bugüne kadar yüzde 150 oranında arttığını yazıyor. Sovyet dergisi, Sovyet kredileri ile Türkiye'de yapılan tesislerin sayılarının da gittikçe artacağını söylüyor.

Bilindiği gibi, Türkiye ekonomisine büyük bir yük olan ve ekonominin dışa bağımlılığını arttıran İskenderun Demir Çelik, Seydişehir Alüminyum Tesisleri gibi kuruluşlarda Sovyet kredileri ile yapılmıştı. Seydişehir Alüminyum Tesislerinde üretim geçen yıl 1,5 milyar lira zarar etmesi nedeni ile hükümet tarafından durdurulmuştu. Uzmanlar, bugün zararın 4,5 milyar liraya ulaştığını bildiriyorlar.

Öte yandan Türkiye ile Rusya arasında kültürel ilişkiler konusuna da değinen Sovyet dergisi, bu ilişkilerin geliştiğini yazıyor.

ÖĞRENİM ÖZGÜRLÜĞÜ CAN GÜVENLİĞİ

İZMİR'DE İGD'LİLERLE MACERACILAR ÇATIŞIYOR

İGD İzmir Şubesi kapatıldı

Olaylar öğrenim özgürlüğünü engelliyor

İZMİR AYDINLIK BÜROSU

Geçtiğimiz hafta İzmir'de, Sovyetler Birliği'nin güdümündeki İGD adlı örgütle, bazı maceracı gençlik grupları arasındaki çatışmalar, üniversite gençliğini ve halkı tedirgin etti ve öğrenim özgürlüğünü zedeledi. Olaylar şöyle gelişti:

–17 ŞUBAT CUMA:

Gece saat 02.00'de, Çimentepe'de afiş asma duvarlara yazı yazma yüzünden İGD'lilerle Halkın Kurtuluşu taraftarları arasında kavga çıktı. Bir işçi bıçakla, bir kişi de sopayla yaralandı.

–18 ŞUBAT CUMARTESİ:

İGD İzmir Şubesi Başkanı Tarık Demirkan, bir grubun dergisini satan öğrencilere laf attı. Çıkan çatışmada bu grubun taraftarları Tarık Demirkan'ı tabancayla yaraladılar.

İGD'LİLER YOLLARDA KİMLİK KONTROLÜ YAPIYOR

– 19 ŞUBAT PAZAR:

Tarık Demirkan'ın yaralanması üzerine gerginlik arttı. İGD'liler Konak'da devriye gezmeye, şüphelendikleri öğrencileri sorguya çekmeye, kimlik kontrolü yapmaya başladılar.

–21 ŞUBAT SALI:

Sömestri tatilinin bitmesi üzerine okullar açıldı. İGD'liler Halkın Kurtuluşu grubunun işgalinde bulunan Gazetecilik Okulu kantinini bastılar.

SİLAH BULUNAN İGD VE ÜLKÜ OCAKLARI ŞUBELERİ KAPATILIYOR

–22 ŞUBAT ÇARŞAMBA:

Öğle saatlerinde Gazetecilik Okulu kantinini bu sefer Halkın Kurtuluşu grubu işgal etti. Öğleden sonra bu grup kantinden ayrıldı. Bunun üzerine İGD'liler yeniden okula geldiler. Bu işgaller sırasında öğrenciler kantine giremediler. Çünkü her an silahlı çatışma çıkabilirdi. Aynı gün polisin yaptığı aramada silah ve kesici aletler bulunan İGD ve Ülkü Ocakları İzmir Şubeleri kapatıldı.

– 23 ŞUBAT PERŞEMBE:

Devrimci Yol grubu devreye girdi. Okullarda kendi izni olmadan afiş ve duvar gazetesiasılamayacağını iddia etti.

– 24 ŞUBAT CUMA:

Halkın Kurtuluşu grubu Gazetecilik Okulu kantinini, İGD Tıp Fakültesi kantinini işgal etti. Öğleden sonra Gazetecilik Okulunun kantini boşalınca, İGD'liler bütün duvar gazetelerini yırttılar.

İGD'LİLER KAHVEYE SİLAHLI BASKIN YAPIYOR

–26 ŞUBAT PAZAR:

Karabağlar semtinde, silahlı 25 İGD'li bir kahveyi bastı. "Maocuları gebertеceğiz" şeklindeki yazıları silen iki devrimciyi aradılar. Kendilerine cevap vermeyen kahve sakinlerini tehdit ettiler. Daha sonra bir evi basan İGD'li militanlar, havaya ve sokaktan geçmekte olan devrimci bir gence ateş açtılar.

–28 ŞUBAT SALI:

Tıp Fakültesi Öğrenci Temsilciliği olayları konu alan bir toplantı düzenledi. İGD'liler kendilerine müdahele eden olursa çıkacak olaylardan sorumlu olmayacaklarını söylediler. Halkın Kurtuluşu grubu temsilcsi de İGD'lilerin konuşmasına karşı kendi grubunu savundu.

Toplantıda söz alan bir Devrimci Gençlik Birliği üyesi şunları söyledi:

"Buraya okumaya gelen öğrenci kitlesinin okuma hakkı engellenemez. Kantinler tekke haline getirilemez. Bu gruplar öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği önünde engeldirler."

DEMOKRAT SOL DERNEKLERİ FEDERASYONU BAŞKANI ERHAN TANERİ:

"Devrimci eylem, gençleri gençlere kırdırmak değil"

ANKARA, ÖZEL

DSDF (Demokratik Sol Dernekleri Federasyonu) Başkanı Erhan Taneri, "CHP hükümetine yönelik eylemler ve devrimcilik" adlı basın toplantısında, CHP hükümetinin gerici çevrelerden olduğu kadar anti-faşist nitelikli olması gerekenler tarafından da eleştirildiğini belirterek, eleştirilerin konusunu Eğitim Enstitüleri ve devlet kademelerinin meydana getirdiğini belirtti.

Taneri, CHP hükümetine yapılan eleştiriler hakkında şunları söyledi: "CHP hükümeti, eğitim enstitülerindeki 50 bin öğrenciyi sokağa atmadığı için eleştirilmektedir. Cephecilerin iğrenç emellerine alet edilmek istenen bu eğitim kurumlarımız bir çok halk çocuğunun faşist demagojiye alet olmasını sağlamıştır. Alacağı öğretmen diplomasına yalnız kendisi değil, ailesinin de umut bağladığı 50 bin kişiyi sokağa atmak örgütlenmiş faşist milisler yaratacaktır. Bir devrimcinin ödevlerinden biri de faşist demagojiyi kaynağından kurutmaktır.

"CHP hükümeti bu öğrencileri yerinde tutmuş ama, okullardaki faşist işbirlikçileri görevden almış, ayrıca, bu kurumlara alınmamış öğrencileri kabul ederek ve kaybolan haklarını telafi yönünde gidererek, soruna en akılcı çözümü getirmiştir. Ama devrimciliği bağırıp slogan atmak olarak değerlendirenlerin ömürleri boyunca halkla bütünleşememişlerin akıllarının buna ermesini beklemek belki de hayalperestlik olmaktadır."

CHP hükümetine karşı eylemlere girişen bazı sol gruplara mensup kişilerin, eyleme çıkmadan önce cebine en az bir CHP milletvekilinin telefon numarasını koyanların, CHP'yi eleştirmeye hakkı olmadıklarını belirten Taneri, en yararlı anti-faşist mücadelenin faşistlerin iğrenç yüzünü halka anlatmak olduğunu söyledi. Provokatör ajanlara karşı uyanık olunması gerektiğini de belirten Taneri, gerçek devrimci eylemin gençleri gençlere kırdırmak olmadığını da sözlerine ekledi.

"D.Yol"cular Ankara Yenimahalle'de gazete bayilerini tehdit ediyor

Halkın Sesi dergisini sattırmayacaklarını belirten "D.Yolcular" bir okuyucuyu da dövdüler

* TUZLUÇAYIR'DA HALKIN SESİ DERGİLERİNİ YIRTAN D.YOLCULAR BİR OKUYUCUYU DÖVDÜLER

ANKARA — "Devrimci Yol" dergisinin görüşlerini savunanlar, bu kez de HALKIN SESİ'ni sattırmamak için bayilere baskı yapmaya başladılar.

Yurdun birçok yerinde HALKIN SESİ okuyucularına saldıran D.Yolcular, Ankara'nın Yenimahalle semtindeki gazete bayilerine baskın yapıp HALKIN SESİ dergilerini parçaladılar. Bayilere el yazısı ile yazılmış bir not bırakarak, HALKIN SESİ'nin satılmamasını istediler. Bıraktıkları notta, "Anti-faşist bir bölgede faşist demagojiyi dolaysız yapan polisin yayın organı satılamaz" yazan D.Yolcuların bu saldırısı halk tarafından kınandı.

D.Yolcular, "Kontrgerilla devrimci kılığında" yazısı ile devrimcileri uyaran ve ajanların temizlenmesini isteyen HALKIN SESİ dergisinin, 150. sayısını Ankara'nın Tuzluçayır semtine dağıtımını yapan dağıtımcıya saldırdılar ve yanındaki dergileri yırttılar. Saldırganların başını çeken Hasan Kanber isimli şahıs daha sonra "Bu işleri fazla kurcalamayın, zaten HALKIN SESİ'ni çıkaranlar CIA'dır, MİT'tir. Bundan sonra 150. sayıyı kimde görürsek isteyeceğiz, vermezse döveceğiz" diyerek tehditler savurdu. Bu şahsın önceki gün de, bir HALKIN SESİ okuyucusuna saldırıda başı çektiği belirtilerek, saldırılar çevrede nefretle karşılandı

Tuzluçayır'da dağıtımcıya saldıran "D.Yol"cular HALKIN SESİ dergilerini yırttılar.

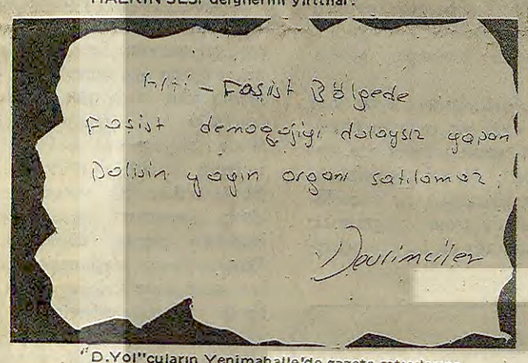

"D.Yol"cuların Yenimahalle'de gazete satıcılarına bıraktıkları tehdit mektubu

Röportaj: Muhittin Sirer — Fotoğraflar: Gülay Aldemir

Paranın değeri, altının ayarı şaşı yapar insanı

DEVALUASYON PEŞİNDEN "ALTINA HÜCUM" GELİYOR

Kapalıçarşı'da boydan boya uzanıyor sarraflar çarşısı. Dükkanlara sereserpe yerleştirilmiş altınlar, insanın gözünü kamaştırıyor. Vitrinlerin arkasında bir yanıyor, bir sönüyor altınların parıltıları. Yaşlı, genç, kadın, erkek bir insan seli uzunlamasına adımlıyor sarraflar çarşısını. Sarraflar çarşısı bütün Kapalıçarşı'nın en parlak çarşısı. Altın pırıltıları ile ışığın birbirine karıştığı bu çarşıda dükkanların önündekiler, içindekilerden daha çok. Kalabalığın büyük bir bölümü seyretmeyi tercih ediyor. Gözleri altınlarda, akılları bütçelerinde. Zamların, devalüasyonların delik deşik ettiği bütçeler altınla kapanmıyor olsa gerek ki, büyük çoğunluk sadece vitrinleri seyrediyor. Altının müşterileri genellikle ihtiyaç sahipleri. Nişanları olanlar, nikahları olanlar, düğün yapmaya hazırlananlar, doğuma hediye götürecekler. İçerdekiler, bunlar. Tek tük Reşat altını kaça?" diye soranlar da çıkmıyor değil. Ancak bunlar çok az. Çoğunluk geleneklerin gerektirdiği bir takım görevleri, bütçelerinin suyunu çıkarma pahasına da olsa, yerine getirebilmenin peşinde.

Esenler ailesi oğulları için yüzük seçiyor. Baba Esenler'in düşüncesi yüzünden okunuyor.

"BİZİMKİSİ ZARURET HALİ"

"Bizimkisi zaruret hali" diyor Mustafa İbriş. "Hayrola" diyoruz, "Hayırlı bir iş mi?". "Yok diye cevap veriyor, Mustafa İbriş. "Düşündüğünüz gibi değil. Biz evleneli yıllar oldu. Hanım doğum yaptı da. Bu ikinci çocuğumuz. İki çift bilezik alayım dedim". Tezgahtar bilezikleri tartıyor. "İnşallah paramız yetişir, mahçup olmayız" diye söyleniyor Mustafa İbriş kısık sesle. Tartıdan sonra bileziklerin fiyatı hesaplanıyor. Tam 4425 lira tutuyor iki bilezik. Mustafa İbriş'in hanımına, ikinci çocuğun hediyesi tam tamına 4425 lira tutuyor. Fiyatı duyunca önce bir irkiliyor Mustafa İbriş. Sonra yavaşça arkasını dönüyor ve cebinden çıkardığı paralarını sayıyor. 4425 lirayı hazır edip, ödüyor. Sonra da bize dönüp usulca "İki maaşımdan fazla" diyor. "Tam bir yılda biriktirebilmiştim bu kadar parayı. İçim eriyor, ama ne yapacaksın, bizimkisi zaruret hali".

Gözümüzü biraz çeviriyoruz bir başka "mecburcu" aile ile yüzyüze geliyoruz. Esenler ailesi. Baba, anne ve genç kızları. Baba Esenler "Oğlan askerde" diyor, "dönünce hayırlısıyla başgöz edeceğiz. Yüzüğe geldik biz". "Daha erken değil mi?" diye sorduğumuzda, gözleri çakmak çakmak oluyor. "Erken erken olmasına ama bu altın fiyatları böyle giderse bizim gücümüz yetmeyecek oğlanı evermeye. Altı üstü bir tek erkek çocuğumuz var. Mürüvvetini göreceğiz diye düğüm üstüne düğüm atıyoruz bütçeye. İğne ipliğe dönmeyelim diye yüzüklerişimdiden alalım dedik"

"BİZ DE ALTININ MÜŞTERİSİYİZ"

Müşteriler işlerini bitirip tek tek gidiyorlar. Diyarbakırlı sarraf İbrahim Gürdal ile yalnız kalıyoruz. Çay ısmarlıyor bize. Bir taraftan da konuşuyoruz. "Altın fiyatları size göre nasıl?" diyoruz. "Ateş pahası" diye cevaplıyor İbrahim Gürdal, "Dokunanın elini yakıyor. Şahsen bizim elimizi fena yakıyor. Çünkü biz en büyük altın müşterisiyiz. Altını sikke halinde satın alıp hediyelik eşya haline getirip satıyoruz. Bu sikke altının iki yıldır ayarı fena bozuldu. Fiyatlar hiç dur durak bilmiyor. Yükseliyor babam yükseliyor. Buna dayanacak sermaye ister. Hem de esaslı sermaye ister. Bizim gücümüz sınırlı." Tam bu sırada, kara kaşlı, kara bıyıklı biri giriyor sarraf dükkanına. "Reşat altını kaça?" diye soruyor. İbrahim Gürdal, "Bizde sikke altın yok. Ama Reşat altını almanızı tavsiye etmem. Çok sahtesi var. Cumhuriyet altını alın diyerek gönderiyor adamı. Kaldığımız yerden devam ediyor." Bizim satışlarımız düşüyor. Çünkü bizim sattığımız hediyelik. Fiyatlar artınca millet artık daha az hediye alıyor. Biz isteriz ki fiyatlar ucuz olsun ama sirküm bol olsun. Bu bizim işimize daha çok gelir. Daha az sermaye ile daha çok iş çevirmiş oluruz" diyor. "Altın satışları artmıyor mu?" diye sorduğumuzda, "Artmaz olur mu?" diyor, belli belirsiz gülerek. "Artıyor tabii. Ama sikke altın satışları artıyor. Bu sikke altınların bir yandan fiyatları bir yandan satışları artıyor."

"Neden" diye soruyoruz. "Neden olacak, devalüasyondan" diyor. "Maşallah hükümetler sigara içer gibi devalüasyon yapıyorlar. Devalüasyon üstüne devalüasyon. Ne oluyor, altın fiyatları merdivene binip gökyüzüne tırmanıyor. Niye? Çünkü halk parasının değerini nasıl koruyacak? İşte böyle koruyacak. Bütün parasını altına yatıracak. Haklı. Paranın beş kuruşluk değeri mi kaldı Türkiye'de? Ama altın, her zaman altındır. "Peki" diyoruz, "devalüasyon niye yapılıyor?" İbrahim Gürdal "istiyorlar" diyor. "Bunu Türkiye'ye ödünç sermaye veren ülkeler istiyorlar Türkiye'den. O zaman da devalüasyon üstüne devalüasyon geliyor tabii. Devalüasyon gelince beraberinde de altına hücum geliyor."

Kapalıçarşıyı boydan boya kesen sarraflar çarşısını arkamızda bırakıp gidiyoruz..

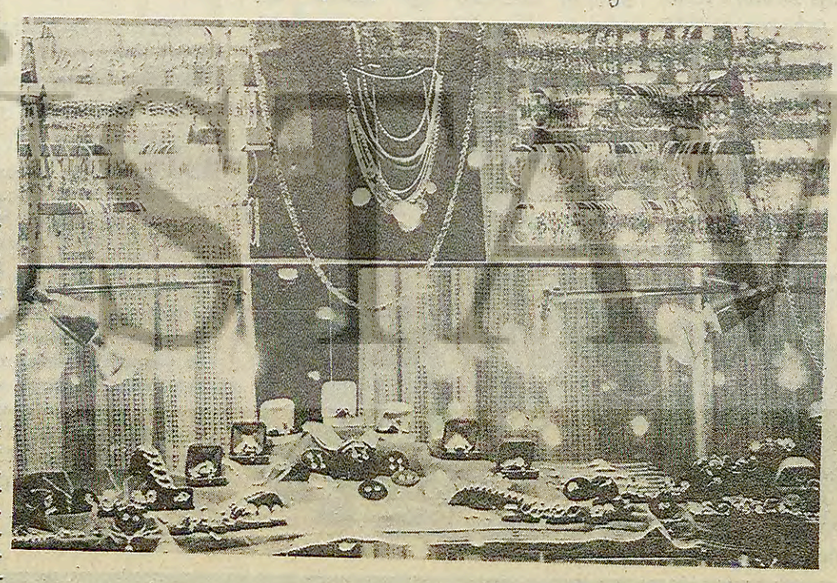

Ateş pahası olan altının çeşitli kılıklara sokulup sergilenişinin resmidir.

DGB BAŞKANI BÜLENT BAŞ:

"İstanbul Üniversitesindeki bütün öğrencileri okullara gelmeye çağırıyoruz"

1 Mart 1978'de İstanbul Üniversitesinin öğrenime yeniden açılması üzerine, Devrimci Gençlik Birliği (DGB) Başkanı Bülent Baş, üniversitedeki işgal ile ilgili basına bir açıklama verdi. Açıklama şöyledir: "İstanbul üniversitesi Merkez binasında bulunan Hukuk ve İktisat Fakülteleri ile Edebiyat Fakültesi 1975'ten beri MHP'li komandoların işgali altındadır. Bir avuç MHP'li komando, polis işbirliği ile bugüne kadar işgali sürdürerek üniversitede can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünü tamamen ortadan kaldırmışlardır. Öğrenciler, faşist olmadıkları için dövülmekte, tehdit edilmekte ve okula alınmamaktadır.

"Öbür yandan maceracı gruplar da bu durum[u] sında okulu terkederek başı bozuk bir mücadele benimsediler. Onlar, öğrencilerle birlikte okula gi[t]rine, öğrencilerle birleşeceklerine, onları kendi tek hizmet eden, ufak bir azınlığın sözümona mücad[e]rilerine çağırdılar. Öğrenci kitlesinden kopuk ve eylemleri, faşist işgallerin pekişmesine hizmet e[t]racıların bunca zararına rağmen, Hukuk, İktisat biyat öğrencileri boyun eğmediler.

"MC döneminde okulları terkeden bu macera şimdi de, "Şunları almayacağız, bunları alma[z] şistleri okuldan atacağız" diyerek gençliğin f[a]karşı mücadelesinin önüne dikiliyor ve gençliği[n]

"Biz, Devrimci Gençlik Birliği olarak, öğ[ren]kirlerinden dolayı okullardan atılmasına ka[r]işgalleri kırmak ancak öğrencilerin birleşmes[i] etmesiyle mümkündür.

"Hukuk, İktisat ve Edebiyat Fakültesindeki kadaşları okullarına gelmeye, okulda zorbalık avuç MHP'li komandoya karşı birleşmeye ve lenin önüne dikilen maceracı grupları da mahku[m] çağırıyorum."

Sinema

MÜCADELEMİZDE SİNEMANIN ÖNEMİ

Dünya halklarının bağımsızlık ve devrim mücadeleleri yükseldikçe, en geniş kitleler siyasetle daha yakından ilgilendikçe, sinema da siyasi meselelere gözlerini kapayamıyor. Artık çevrilen her filmde dünyadaki siyasi olaylara ve gelişmelere kıyısından köşesinden değinmeler bulmak mümkün. Bu durumda film eleştiri yazılarının önemi de artıyor. Yerli ve yabancı filmlerin siyasi bakış açılarının doğru tespiti gerekiyor. Özellikle ülkemize ithal edilen yabancı filmlerde siyasi olaylar ve gerçekliğinden kopartılarak ele alınıyor, ya da bu olaylar ezilen halkların ve sınıfların değil, emperyalistlerin, egemen sınıfların bakış açılarından yansıtılıyor. Yerli filmlerde de, ezilen halkın mücadelesine sırtını dönen, halkı pembe hayaller içine sokan ya da kadercilik, sınıf işbirliği ve sınıf uzlaşmacılığı aşılayan konular yer alıyor.

Biz, AYDINLIK'ın sinema sütunlarında yerli ve yabancı filmlerle ülkemizde yaygınlaştırılan burjuva dünya görüşüyle, dünya ve Türkiye gerçeklerini saptıran ya da insanları bu gerçeklerden uzaklaştıran her türden burjuva fikirle ideolojik bir mücadele vermeyi amaçlıyoruz. Revizyonist eserlerle mücadele de bunun önemli bir parçasını oluşturuyor. AYDINLIK Sinema Bölümü, halkımızın ve dünyanın ezilen halklarının mücadelelerini yansıtan sinema çalışmalarını da tanıtmayı amaçlıyor. Biz Üçüncü Dünya ülkeleri sinemasını, dünyadaki devrimci sinema birikiminin en önemli parçası olarak görüyoruz. Çabalarımızın halkımızın çıkarlarına yönelik devrimci sinema çalışmalarının yapılmasına da katkıda bulunacağına inanıyoruz.

AYDINLIK Sinema Bölümü

HAFTANIN FİLMLERİ

Özel bir gün

NEZİH COŞ

(Una giornata particolare) Yönetmen/Ettore Scola.Oyuncular/Sophia Loren,Marcello Mastroianni. İtalya-Kanada ortak yapımı (1977). İstanbul,Şişli SİTE

2. Dünya Savaşı arifesi.. 1938 Mayıs'ında Hitler'in Roma'ya gelip Mussolini'yle Roma-Berlin paktını kurduğu günler..Herkesin Hitler'i görmeye törene gittiği saatlerde 6 çocuklu mutsuz ev kadını Antonietta (S.Loren) ile devlet radyosundan atılmış spiker komşusu Gabriele (M.Mastroianni) arasındaki duygusal yakınlaşma..Yönetmen Scola, aslında faşizmi eleştirmek için oldukça ilginç sayılabilecek olan bu malzemeden sıradan bir "aşk filmi" çıkarmış seyircinin karşısına.

Scola faşizm karşı, somut, kararlı bir tavır almıyor. Önceler Gabriele'yi anti-faşist bir aydın sanan seyirci, sonradan onun siyasi görüşleri nedeniyle değil, homoseksüel olduğu için radyodan atıldığını öğreniyor. Adam "ben faşizme değil, faşizm bana karşı" diyor ve kendisinin daha önce faşist partinin üyesi olduğunu belirtiyor. Antonietta'ya okuması için tarihsel serüven romanı "Üç Silahşörler"i tavsiye ediyor. Gabriele'nin faşizme karşı tepkisi duygusal bir tepki ve homoseksüelliği yüzünden ona uygulanan haksız tutumun bir sonucu. Kadın da faşizme inanıyor ve Mussolini'yi savunmayı bir yurttaşlık görevi sayıyor. Gabriele'nin gerçek bir anti-faşist olmadığını öğrenince onunla ilişkisini sürdürüyor, yatmayı deniyor. Antonietta'nın Sömürgeler Bakanlığında çalışan ve onu sürekli aşağılayıp aldatan kocası ise tipik bir faşist olarak tanıtılıyor. Böylece film, çok zayıf ve duygusal bir biçimde, bir "kötü adam" tipiyle faşizmi bir kez daha olumsuz bir biçimde ele almayı deniyor.

Aslında Scola'nın filminin faşizmi eleştirebildiğini söylemek çok zor. Hatta tersine, seyirciyi faşist fikirlere sempati duyuracağı bile söylenebilir. Çünkü ne kadın, ne de adam faşizme esas olarak karşı çıkmıyorlar. Filmde faşizmin gerçek temelleri ve dayandığı sınıfsal güçlerden ise hiç söz edilmiyor. Buna karşılık kendi dünyalarında horlanmış, ikinci sınıf sayılmış iki insanın yakınlaşması ön plana çıkartılıyor. kahramanların tanışması ve yakınlaşması Hitler için düzenlenen törene paralel olarak anlatılıyor. Fon olarak sürekli radyodan duyulan faşist fikirler ve marşlar yer alıyor ve bol bol dinletiliyor. Filmin en başında da Hitler'in İtalya'ya gelişini gösteren belgesel filmlere 10 dakika kadar yer veriliyor Karşılama törenleri, halkın coşkusu gösteriliyor.

"Özel Bir Gün" burjuva sinemacılarının faşizme bakışını gösteriyor bize. Kesinlikle hiç bir faşisti tedirgin edemeyecek bir film bu. Üstelik faşizme karşı mücadele adına da yalnızca Sardunya'da sürgünde bulunan bir başka homoseksüelden söz ediliyor. Filmde gerçek anti-faşist insanlar, demokratlar, devrimciler hiç yer almıyor.. Scola, özel olarak açık renk tonlarından yararlanan yumuşak bir görüntü düzeni içinde, telaşsız, duygulara seslenen bir anlatım tutturmuş. S.Loren'in başarılı oyunuyla seyirciyi etkilemeyi başarıyor.. Ama faşizmden söz ederken faşist olmasına ramak kalmış, anlamsız, gereksiz bir aşk filmi bu.

"Özel Bir Gün" filminden bir sahne.

Hedefteki adam

(Tigers don't cry). İstanbul FITAŞ ve KONAK'ta (2.Hafta).

Bir Afrika ülkesinin zenci cumhurbaşkanı Güney Afrika'ya geliyor. Başkan aslında bu ülkenin ırkçı yönetimine karşı. Ama gelişinin nedeni siyasi değil. Sağlık tedavisi için geliyor Johannesburg'a. Burada ırkçı bir örgütün suikast teşebbüsüyle karşılaşıyor. Buraya kadar siyasal yönleri olan bir film izlenimi veren "Hedefteki Adam" giderek yolunu değiştirip basit bir serüven filmi olup çıkıyor.

Irkçı örgüt başkanı vuramazken, kendi tehlikeli hastalığını tedavi ettirmek için paraya ihtiyacı olan sıradan bir Amerikalı (A.Quinn) tamamen bu kişisel amaçla Başkanı kaçırıyor ve hükümetle pazarlığa oturuyor. Başkan da kendisi gibi hasta olan bu maceraperest adama acıyor ve kendisini rehin tutmasında ona yardımcı oluyor.

İşte burjuva sinemasının iki saatlik "afyon"larından bir başkası. Şimdiye kadar dişe dokunur hiç bir film yönetmeyen Peter Collinson, her zamanki rahat, akıcı sinema üslubuyla bu saçma sapan hikayeyi anlatıyor. Dünyamızın gerçeklerini tamamen saptıran, seyirciyi bir hiç uğruna heyecanlandırıp sömüren, önemsiz bir film.

TİYATRO

"CESARET ANA VE ÇOCUKLARI" OYUNU

ADEN BETİL

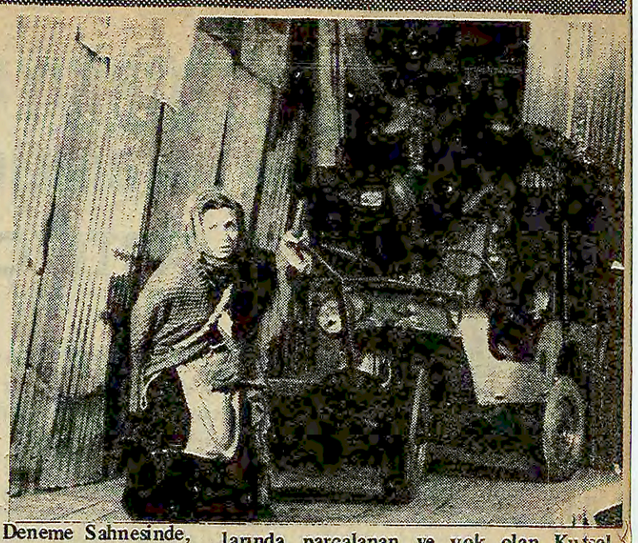

HAFTANIN OYUNU

Bertolt Brecht'in, "Cesaret Ana ve Çocukları" oyunu, İstanbul Şehir Tiyatroları Deneme Sahnesinde sergileniyor.

Oyunu yöneten Beklan Algan, çevirenler M. Sencer ve İ. Damgacı, dekor ve kostümleri yapan Metin Deniz, Müzik Ergüder Yoldaş'ın, şarkıları A. Algan ve Neço söylüyor, yirmiyi aşkın sanatçı da oynuyor.

Yeni inşa edilen Deneme Sahnesinde, daire biçimindeki salonun bütün çevresinin sahne olması ve oyunun döner koltuklarda izlenmesi oyunun özünü iletmede yardımcı olabilecek unsurlar. Fakat oyunun sahneleşinde hep biçim öne alınmış. Biçimin "güzel" olmasına dikkat edilmiş. Oyunun sahneleşine biçim yönünden baktığımızda, oyun güzel oynanıyor. Oyuncular oyunu aksamadan seyirciye iletiyorlar, dekor, giysiler, yönetim hepsi güzel.. Ama, oyuna güncel bir yorum getirilmemesi biçimde gösterilen özenin boş bir çaba olarak kalmasına neden oluyor.

OYUNUN YAZILDIĞI DÖNEM

B.Brecht, "Cesaret Ana ve Çocukları" oyununu 1939'larda yazmış. Oyunun konusu Otuzyıl Savaşları (1618–1648) içinde geçmektedir. B. Brehct bu oyunu yazarken Otuzyıl Savaşlarından hemen sonra yazılmış olan ve Otuzyıl Savaşlarını konu alan (1) iki romandan da esinlenmiştir.

Oyunun kahramanı, Cesaret Ana, savaşta cepheleri dolaşarak öte-beri satan ve bu yolla geçimini sağlayan yoksul bir kadındır. Onun savaşta tuttuğu taraf yoktur. Hangi tarafın cephesinde ise onun bayrağını çeker. Olumsuz bir tiptir. Çelişkilerini hep olumsuz yönde halletmeğe çalışır. Savaşa karşıdır. Fakat, geçimini, cephelerde askerlere, eski giyecek, bazı yiyecekler ve içki satarak sağladığından savaşın bitmesini istemez. Çocuklarını savaşa katmak istemez. Bunu istemeyişi haksız bir savaşa karşı çıktığından değil de, çocukları kendisine yardımcı olduğundandır. Cesaret Ana üç çocuğunu da savaşta kaybeder.

B. Brecht'in, Otuzyıl Savaşlarını, o dönem Almanyasında konu olarak alması önemlidir. Çünkü, yazarın ülkesine, açlık, sefalet ve bulaşıcı hastalıktan başka bir şey getirmeyen, feodal Avrupa devletlerinin hegemonya emellerine dayanan, Alman toplumunun çok iyi bildiği bu savaşlar 1650-1850 Almanyasının siyaset sahnesinden çekilmesine neden olmuştur. İşte, oyunun yazıldığı 1939 yılı da Hitler'in böyle haksız bir savaşı başlattığı, "Yıldırım Savaşları" taktiği ile emperyalist saldırıya geçtiği dönemdir. Ve İkinci Dünya Savaşı başlamıştır. B.Brecht, Hitler sansüründe kaleme aldığı oyunda, Hitler'in başlattığı emperyalist savaşların kötülüğünü işlemek istediği gibi, Hitler'e sonunu da söylemek istemiştir. Çünkü, Hitler'in "bin yıl yaşayacak" dediği imparatorluğuna, Üçüncü Alman İmparatorluğu (III. Reich) adını vermesi, Birinci İmparatorluk olarak Otuzyıl Savaşlarında parçalanan ve yok olan Kutsal Roma İmparatorluğunu kabul etmesindendir.

B. Brecht, oyundaki Cesaret Ana tipi ile de, o dönemde Hitler'in peşinden giden halk kesimlerini eleştirmek istemiştir. Küçük çıkarları için savaşı destekleyenlere bu savaşın kötülükten başka bir şey getirmeyeceğini belirtmek istemiştir.

OYUNUN GÜNÜMÜZDE SERGİLENİŞİ

"Cesaret Ana ve Çocukları" oyunu, Deneme Sahnesindeki sergilenişi ile, seyirciye önemli bir şey söylemiyor, sormuyor ve göstermiyor. Seyirci, kafasında hiç bir önemli sorun uyanmadan çıkıp gidiyor.

Oyunda, yoksul bir kadın olan Cesaret Ana savaş tüccarı gibi gösterilmek istenmiş. Oysa, Cesaret Ana'nın savaş tüccarı büyük tekelleri ve tröstleri simgelemesi olanaksızdır. Yazarın düşündüğü de bu değildir. Yazar, Cesaret Ana tipine, savaşı savaş tüccarlarının çıkarttığını söylettirmektedir. Oyunun sahneleşinde Cesaret Ana'nın büyük savaş tüccarlarının simgesi olarak yorumlanması ve bu yorumun program dergisinde sorulan sorularla da güçlendirilmek istenmesi olmayacak bir zorlamadır. Böyle bir yorumla, Cesaret Ana tipi hedef alınarak, esas hedef saptırılmış ve gerçek savaş tüccarları gözardı edilmiş.

"Cesaret Ana ve Çocukları" oyununun yazıldığı dönemle, günümüz arasında önemli benzerlik vardır. Yazıldığı dönem İkinci Dünya Savaşı başlangıcıdır ve Hitler emperyalist savaşın kışkırtıcılığını yapmaktadır. Günümüzde de Üçüncü Dünya Savaşı çıkması tehlikesi vardır ve Hitler'in rolünü Brejnev oynamaktadır. İşte, bu benzerlikten yola çıkılarak ve Brecht'in tiyatro teorisine getirdiği yabancılaştırma öğelerinden de yararlanılarak oyuna güncel bir yorum getirilebilirdi. Örneğin, anlatıcı, böyle bir yorumu güçlendirecek yönde kullanılabilir. Brecht'in de bir çok oyunlarında yaptığı gibi zaman ve mekan değişikliği yapılabilirdi.

Brecht'in diğer oyunlarından da yararlanılarak, oyuna haklı savaş - haksız savaş ayrımı getirilip, bu oyuna konu olan haksız savaşların kötülüğü vurgulanabilirdi.

Yazıldığı dönem Almanyasının özel şartlarını taşıyan "Cesaret Ana ve Çocukları" oyunu, ancak, güncel bir yorumla bugün de seyirciye önemli sorunları işaret eden bir oyun haline getirilebilirdi.

(1) 1668'de yazılmış "Grimmel Schausen Simplicius Simplicissimus" ve 1670'de yazılmış "La Vagobonde Courage" adlı romanlar.

HALK TİYATROSU Ankara'da "Deprem ve Zulüm" ve "Toprak"ı oynuyor

Yönetmenliğini Erkan Yücel'in yaptığı eski DAST, yeni Halk Tiyatrosu topluluğu, bir devrimci tiyatro örneği olan son çalışması "Deprem ve Zulüm"ü Ankara'da yeniden oynamaya başladı. Kızılay, Karanfil Sokaktaki kendi salonunda gösterilerini sürdüren topluluk, 13 Marta kadar bu oyunu oynayacak, sonra "Toprak"ın temsillerine başlayacaktır.

Bugün kiraladığı salonu, koltuğundan, fuayesine kadar kendi çalışmaları ve halkın desteği ile inşa ettiği belirtilen topluluk, geçen yaz bu iki oyunuyla Anadolu turnesine çıkmış ve iki ay boyunca 68 oyunda 35 050 kişi tarafından izlenmişti. Halk Tiyatrosu, daha sonra İstanbul'un çeşitli semtlerinde 5 000 kadar kişi karşısında oynadı.

Halk Tiyatrosunun oyunlarından "Deprem ve Zulüm" Doğu Anadolu halkının 1976 deprem felaketindeki acıları çerçevesinde, yörenin toplumsal gerçeklerini sergiliyor. Oyun, köylüyü ezen toprak ağalığını ve gerici iktidarları eleştiriyor, Kürt milliyeti üstündeki ağır baskıları dile getiriyor. "Toprak" ise Maraş'ta, Pazarcık'ın köylerinde 1975'de yaşanan toprak işgallerini, yöre köylülerinin toprak ve özgürlük mücadelelerini yansıtıyor. "Deprem ve Zulüm"ün başarılı oyuncu kadrosunun büyük çoğunluğu Doğunun emekçi gençlerinden meydana gelmiş bulunuyor.

Halk Tiyatrosu, önümüzdeki aylar için MESS grevleriyle ilgili bir oyunun hazırlıkları içindedir. Tiyatronun lokalinde, çeşitli sanat sohbetleri, eleştiri toplantıları, seminerler, folklor gösterileri de düzenleyeceği, bir çocuk tiyatrosu oluşturmak için çalışmalar yapacağı da belirtilmektedir.

"Deprem ve Zulüm" oyunundan bir sahne

İSTANBUL ŞEHİR TİYATROSU BÜTÇESİ MEMNUNLUK YARATMADI

İstanbul Belediye Meclisinin 28 Şubat günkü toplantısında Şehir Tiyatrolarının 1978 yılı bütçesi görüşüldü ve bütçe 84 milyon 176 bin lira olarak bağlandı.

Kültür Bakanının sanat alanında bulunduğu olumlu vaadlere rağmen bu bütçe Şehir Tiyatrosu çevrelerinde olumlu karşılanmadı. İlgililer bütçenin çok az olduğu ve ilerici tiyatroları önceki yıla göre daha da kısıtlı imkanlarla çalışıp, dar boğazlara sürükleyeceğini söylüyorlar. Aslında Şehir Tiyatrolarına gerçek devlet yardımının 65 milyon lira olduğu, bunun da yalnızca personel maaşlarına ayrıldığı belirtiliyor. Tiyatroların saptanan bütçenin kalan tutarını bilet gelirleriyle sağlama durumunda oldukları açıklanıyor. Şehir Tiyatroları yeni bütçe yılında kadro kısıtlamalarına da uğratılmış bulunuyor.

TRT TELEVİZYONU BELGESEL FİLM YAPIMINA ÖNEM VERMELİDİR

TV için hazırlanan kısa belge filmleri, halkımızın yaşantısını, uğradığı sömürüyü, çektiği çileyi yansıtma yolunda önemli birer araçtırlar. Bugün Türkiye'deki belge filmciliğinin kalbi TV'de atmaktadır denilebilir. TV'de zaman zaman gösterilen kısa haber, röportaj filmleri dahi halkın somut meselelerini doğrudan ortaya koyan denemeler olarak büyük ilgi çekmektedir. 1974-75'deki Ecevit hükümeti sırasında ilk örneklerini izlediğimiz bu ilerici belgeseller, arkadan gelen MC iktidarları döneminde hemen hemen tükenmiş, durmuştu. Ocak 1978'den beri ise bu yönde yeni kıpırdanmaların başladığını görüyoruz.

Gürol Sözen'in 1975'lerde Urfa'daki Toprak Reformu uygulamaları üstüne hazırladığı belgesel film bunlara bir örnektir. Filmde topraksız köylünün bu "reform" konusundaki görüşleri sergileniyor, bu "reform"un bir aldatmacadan ibaret olduğu milyonlarca seyirciye iletiyordu.

1978'in ilk aylarında Uğur Dündar'ın hazırladığı iki program da dikkatleri hemen üstüne çekti. İlk filmde Doğu'da 1976 Van depremi sonunda açta, açıkta kalan yoksul köylülerimizin görüşleri iletiliyor, MC hükümetinin yaptırdığı sözde barınakların depreme ve soğuğa dayanıksızlığı, bölge şartlarına hiç bir şekilde uymadığı ve halkın bu evlerde oturmaktansa, çadırlarda yaşamayı tercih ettikleri kitlelere açıklanıyordu. Yine Dündar'ın evlerimizde yakılan odunun hikayesini ele aldığı bir başka belgesel filmde, orman köylülerinin yoksulluğu, uğradıkları aracı (tüccar) ve tefeci sömürüsünün ağırlığı, köylülerin aldıkları borçlar üzerinden ilk yıl yüzde 30; ikinci yıl, kalan borç üzerinden yeni bir yüzde 30 faizi nasıl ödemek zorunda bırakıldıklarını anlatılıyordu. Dündar'ın sömürücü tüccar olarak tipik olmayan bir küçük tüccarı tanıtması eleştirilebilirdi. Ancak filmin ezilen orman köylüsünün somut sorunlarını apaçık ortaya koyduğu da bir gerçekti.

Bugün ülkemizin içine düştüğü derin ekonomik iflas şartlarında, yoksul halkımızın bunlar gibi ele alınmayı bekleyen yüzlerce sorunu, derdi vardır. TV'deki program yapımcıları ve sinema yönetmenleri, toplumda halkın zararına ne varsa sergilemelidirler. TV'deki belge filmcilerinin bu alanda atacakları olumlu adımlar, Türkiye'de ilerde uzun film yapacak önemli, verimli bir sinema kuşağının yetişmesine de hizmet edecektir. Televizyon, halka daha iyi hizmet edebilmek için, onun sorunlarını yansıtan belgesel filmler yapımına önem vermeli, ağırlık tanımalıdır.

RADYO

TRT 1

05.05 Günaydın
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
07.40 Bölgesel Yayın
09.02 Çocuk Saati
10.01 Arkası Yarın
10.21 Oyun Havaları
10.30 Hafta Sonu
13.00 HABERLER
13.15 Oyun havaları
13.30 Bölgesel Yayın
15.01 Üç Soru, Üç İstek
15.20 Türkçe Hafif Müzik
15.40 Şarkılar (M.Sağyaşar)
16.00 Bölge Haberleri
16.05 Çok Sesli Koro
16.20 Halk Müziği
16.40 Tangolar
17.02 Dilek Kutusu
17.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
19.30 Belgesel Yayın
20.15 Konuşa Konuşa
20.35 Şarkılar (Sevim Süer)
21.02 Türkçe Hafif Müzik
21.17 Şarkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
22.02 Şarkılar
22.30 Türk Yorumcuları, Türk Bestecileri
23.00 HABERLER
23.10 Cumartesiden Pazara
01.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.20 Şarkılar
09.40 Sularımızdaki Servet
10.10 Çeşitli Sololar
10.30 Yazılarda, Şiirlerde Yaşama Sevinci
11.00 Taş Plaklarda
11.20 Türk Halk Çalgıları
11.35 Siyasal Hayat — Siyasal Güçler
11.55 Türkçe Hafif Müzik
12.10 Türk Edebiyatında Hiciv ve Mizah
12.30 Açıklamalı Klasik Koro
13.30 Halk Ozanları
14.00 Öğretmenler Odası
14.20 Şarkılar
14.40 Çevre Sorunları
15.00 Küçük Konser
15.30 Trafik
15.50 Folklorumuzdan
16.20 Arkası Yarın
16.40 Türk Hafif Müziği
17.00 Şarkılar
17.30 Yurttan sesler
18.00 Cumartesi Konseri
18.45 Türküler
19.45 Beraber Şarkılar
20.15 Çok Sesli Koro
20.30 Haftanın Ülkesi
21.00 Caz Severler İçin
21.30 Erkekler Faslı
22.00 Türküler, Oyun Havaları
22.30 Gece Konseri
23.00 Türküler (Ahmet G. Ayhan)
23.15 Şarkılar
23.35 Türk Hafif Müziği

TRT 3

07.02 Salon Orkestraları
08.00 Sabah İçin (Bach, Telemann)
09.00 Sabah Konseri
10.00 Türküler, Oyun Havaları
10.30 Müzik Stüdyosu
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Türküler Geçidi
12.45 Tatil Müziği
13.15 Solistlerden Eserler
13.45 Müzik Köşesi
14.30 Türk Bestecileri (A. Saygun)
15.00 Türk Halk Müziği
15.30 Küçük Konser (Prokofiev)
16.00 Saz Eserleri ve Tanbur Solosu
16.30 Barok Müzik (Ginastera, Vivaldi)
17.00 THM Kadınlar Topluluğu
17.30 Gençlerle Birlikte
18.30 Türk Bestecileri
19.00 Cumartesi Konseri (Strauss, Çaykovski, Smetana)
20.00 Müzik Sözlüğü
20.30 Müzik Festivallerinden
21.30 Senfonik Müzik (Beethoven, Brahms)
22.30 Klasik Türk Müziği Korosu
23.00 Gecenin Konseri (Bartok, Barber)
24.00 Gece ve Müzik

TELEVİZYON

18.00 BİR KÖPEĞİN SERÜVENLERİ
Dizinin "BÜYÜK YARIŞ" adını taşıyan bugünkü bölümünde Joe bir çiftliğe gelir. Orada Judy adlı küçük bir kız dedesiyle yaşamaktadır. Judy, "Fırtına" adlı atıyla bir yarışa girmek ister. Atı satın almak isteyen bir adam böylece Judy'yi engellemek ister. Joe, Judy'ye yardım eder.
18.30 ATLI KARINCA
19.00 UZAY 1999
20.00 HABERLER
20.45 BEŞ DAKİKA
Bugünkü program yalan söylemenin zararlarını ele alıyor. Hazırlanan skeçte Şener Kökkaya, Jale Aylanç, Savaş Yurttaş oynuyorlar.
20.50 ŞENLİK
Bugünkü programa şu sanatçılar katılıyorlar: Tülay Özer, Bora Ayanoğlu, Ahmet Günday, Nejat Aktuğ, Vedat Çetinkaya.
21.50 TV'DE SİNEMA (Arka Sokak)
Yönetmenliğini David Miller'in yaptığı, 1962 yapımı bir Amerikan aşk melodramı. Susan Hayward, John Gavin, Vera Miles oynuyorlar.

7'den 70'e SPOR

AMATÖR SPORUN ÇİLESİ

Eskişehir amatör kulüpleri maddi olanaksızlıklar nedeni ile şubelerini birer birer kapatıyor

Eskişehir muhabirimiz Engin Bayrı bildiriyor.

Eskişehir'deki amatör gençlik kulüpleri maddi olanaksızlıklar nedeni ile spor şubelerini birer birer kapatıyor.

Maddi olanaksızlıklar nedeni ile yalnız geçen sezon bir takım futbol, üç takım voleybol, dört takımda basketbol şubelerini kapatmışlardı. Beş branşta faaliyet göstermeleri zorunlu kılınan amatör spor kulüpleri adına konuşan Eskişehir Odunpazar Gençlik Spor Kulübü Başkanı Baki Ayna, profesyonel takımların yararlandıkları olanaklardan kendilerinin yararlanamadıklarını belirterek "Amatör kulüpçülük yanlış yolda çıkarılan yasalarla kendi başına bırakılmıştır. Bugün için kulüplerin maddi olanakları beş branşta çalışma yapmaya yetmemektedir. İçinde bulunduğumuz koşullar müessese kulüpleri ile profesyonel kulüplerin dışındaki kulüplere yaşama hakkı tanımamaktadır" dedi.

Öte yandan futbol şubelerinin masraflarının çok olmasını neden göstererek kapatacaklarını öne süren Odunpazar Kulübü yöneticileri çalışmak için saha ve yer bulamadıklarını da sözlerine eklediler.

Kapatılacağı öne sürülen Eskişehir Odunpazar Gençlik Kulübü Futbol Takımı

Eskişehir'de kitlenin spor yapabileceği bir tek semt sahası yok

Eskişehir'de kitlenin spor yapabileceği tek bir sahanın bulunmadığı Belediye ile Valiliğin kendilerine düşen görevleri yapmadıkları iddia edildi.

Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan Amatör spor kulüpleri temsilcileri, Valiliğin, Belediyenin ve Beden Terbiyesi Bölge Müdürünün görevini yapmadıklarını ifade ederek şunları söylediler . . .

"Beden Terbiyesi Bölge Müdürlükleri Genel Müdürlük yasalarına göre semt sahalarının yapılması için saha bulmak ve bu sahaların işlerliğini sağlamakla yükümlüdür. Belediyeler ve Bölge Başkanı olan Vali de semt sahalarının yapılması için gereken yardım yapmakla sorumludur. Halen kentimizde bir tek semt spor alanı yoktur. Ve yapılması içinde tek girişimde bulunulmamıştır. Bu konuyu defalarca eski Vali Münir Güney'e ilettik ancak bürokrasinin duvarlarını aşamadık. Semt sahalarının yapılarak kitle sporu ve amatör sporun hizmetine verilmesini istiyoruz."

GÜNÜN PROGRAMI

FUTBOL I.LİG

Beşiktaş-Adana Demirspor
Trabzon-Orduspor (Samsunspor)

II.LİG

Göztepe-Aydınspor
Sivasspor-Tirespor
Konyaspor-Sarıyer

III.LİG

Karagümrük-Hacettepe (Şeref Stadı)
Ülküspor-Uşakspor

BASKETBOL

Muhafızgücü—İTÜ (Ankara Atatürk Spor Salonu)
Ziraat Fakültesi-TOFAŞ-SAS
Karşıyaka-Şekerspor (İzmir Atatürk Spor Salonu)

Balkan şampiyonası KAYAK MİLLİ TAKIMI YUNANİSTAN'A GİDİYOR

ANKARA

7-10 Mart tarihleri arasında Yunanistan'da yapılacak Balkan Şampiyonasına katılacak Kayak Milli Takımının kafilesi belli oldu ve açıklandı. Kafile başkanlığını Federasyon Başkanı Şeref Teğmen'in yaptığı kafilede 16 sporcu bulunuyor.

Milli Takım Balkan Şampiyonasında Kuzey Disiplini küçükler ve büyükler ve Alp Disiplini küçükler ve büyükler kategorilerinde yarışacak.

Öte yandan milli takıma çok sayıda eleman veren Ağrı Bölgesinin çalıştırıcısı Elfeste Alptekin'in kafileye alınmaması üzüntü ile karşılandı. Elfeste Alptekin bundan böyle kayak antrenörlüğü yapmayacağını açıkladı.

19 BÖLGEDEN 180 GÜREŞÇİ KATILIYOR

Greko Romen Güreş Grup Birincilikleri Mersin'de başlıyor

19 bölgeden 180 güreşçinin katılacağı Greko-Romen Güreş Grup birincilikleri bugün Mersin'de Edip Burhan Kapalı Spor Salonunda yapılacak. Grup birinciliklerine, Mersin, Konya, Nevşehir, Kırşehir, Niğde, Adana, Kayseri, K.Maraş, G.Antep, Urfa, Adıyaman, Malatya, Mardin, Siirt, Hakkari, Elazığ, Diyarbakır, Hatay, Bitlis bölgelerinden sporcular katılacak.

Kısa...kısa...kısa...

Konya'da İlkokullararası Basketbol Lig Maçlarına devam ediliyor. Son maçta Mustafa Kemal İlkokulu, Mümtaz Koru İlkokulu 28-10 yendi.

Gazi Mustafa Kemal İlkokulu liderliğini sürdürüyor.

Mardin Amatör şampiyonu Nusaybinspor'a Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü parasızlık yüzünden kupa veremediği bildiriliyor.

SPOR Tarihimizden

Neler yapmadık bu vatan için Kimimiz öldük Kimimiz nutuk attık Kimisi de futbol maçları yaparak işgalcilerle gönül eğlendirdi

I.Dünya Savaşından sonra ülkemizi işgal eden emperyalistler, İstanbul, İzmir gibi büyük kentlerimizde yabancı futbol takımları kurmuşlardı. Yabancılar tarafından daha önceleri kurulan futbol takımları da, işgalci emperyalistler tarafından desteklendi, himaye edildi. İşgal kuvvetlerinin bu takımları kurmaktan amaçları, askerlerinin gönlünü eğlendirmekti. Diğer bir amaçları da, dostluk gösterilerinde bulunarak ülkemizde kendilerine bağlı işbirlikçiler yaratmaktı. Ve nihayet emperyalistler halkın dikkatini, Milli Kurtuluş Savaşından spora çekerek işgalci faaliyetlerini daha kolay yürütebileceklerini hesaplıyorlardı.

Bütün bu nedenlerle işgal sırasında emperyalistlerin futbol maçları için her türlü imkanı yarattıkları görülüyor. İşgal kuvvetlerine mensup futbol takımları sadece İstanbul'da değil başka illerimizde de maçlar yapmışlardır. Örneğin bazı İngiliz takımları Fethiye'ye kadar giderek buralarda maçlar yapmışlardır.

İşgal kuvvetlerine mensup takımların özellikle Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş takımları ile maç yaptıkları görülüyor.

Üç büyük kulüp, işgalçilerin gemi, garnizon takımları ile maçlar yaparak, düşmanların gönlünü eğlendirmişlerdir. Üç büyük kulüp, beş yıl süren işgal döneminde, düşman takımları ile tam 80 maç yapmıştır.

İstanbul'daki işgal kuvvetlerinin komutanı İngiliz generali Harrington, askerlerinin moralini yükseltmek amacıyla 1923 yılında kendi adına bir turnuva düzenlemişti. İngiliz takımlarının karması Fenerbahçe ile oynadı. İngilizler bu maç için Malta ve Mısır'dan İngiliz liglerinde oynayan dört oyuncu da getirmişlerdi. Maçı Fenerbahçe takımı kazandı.

Görüldüğü gibi Anadolu'da işçiler köylüler vatanın bağımsızlığı için kanlarını dökerken, İstanbul'daki bazı işbirlikçiler, işgal kuvvetleri komutanının elinden kupalar alıyorlardı.

AVRUPA TÜRKİYELİ...

(Baştarafı 1. sayfada)

federasyon 10 derneği kapsıyor. Bunlar Stutgart, Köln, Brüksel, Zürih, Nürnberg, Paris, Stockholm, Halk Birlikleri ile Saarbrücken İşçi Birliği, Mainz İşçi Gençlik Derneği ve Lunz Türk Öğrenci Derneği. Kuruluş, 25 delege ve 200'ü aşkın izleyicinin katılmasıyla gerçekleşti.

HBF, iki süper devlete karşı mücadeleyi amaçlıyor. Federasyonun amaçları Yıldırım Dağyeli tarafından şu şekilde açıklandı: "HBF Avrupa'da bulunan Türkiye Halk Birliklerini ve aynı amaçlı diğer dernekleri çatısı altında toplamaktadır. HBF Avrupa'da alın teri ve el emeğiyle yaşayan Türkiyeli işçilerin, öğretmenlerin, teknik elemanların, aydınların, sanatçıların, öğrencilerin, kadın, erkek, genç, yaşlı, bütün Türkiyelilerin bağrından çıkan onların desteğini alan, haklarını savunan ve onlara hizmet eden bir örgüttür. HBF milli bağımsızlığına düşkün halkımızın, Avrupa'daki yurttaşlarımızın örgütüdür. Bayrağına "Ne Amerika Ne Rusya Bağımsız Türkiye" şiarını yazmıştır. HBF, bugün özellikle Sovyetler Birliği'nin barış ve yumuşama çağrılarını ardında savaş hazırlıklarını yapmasını göz önünde bulundurarak, Avrupa halklarının ve Türkiye halkının bir savaş tehlikesine karşı birleşmelerine önem verir. Bunun için yurttaşlarımızla Avrupa halkları arasındaki dostluk ve birliğin güçlendirilmesine çalışır.

HBF, Avrupa'nın dört bir yanındaki derneklerin federasyonumuz çatısı altında toplanmaları için çaba sarfeder".

YÖNETİM KURULU BAŞKANI YILDIRIM DAĞYELİ

Tüzük maddelerinden sonra delegeler 13 asil ve 4 yedek üyeden oluşan Yürütme Kurulunu seçtiler. Yürütme Kurulu kendi içinde yaptığı bir seçimle Yönetim Kurulunu görevlendirdi. Yönetim Kurulu Başkanlığına Yıldırım Dağyeli, Sekreterliğe Nurettin Albayrak ve Saymanlığa Halil Özal getirildi. Yürütme Kurulunun diğer üyeleri ise şöyledir: Esat Ağca, Ali Kılıç, Ahmet Özdemir, Hasan Değirmenci, Deniz Perk, Özer Tütüncübaşı, Akif Yüce, Mahir Pala, Niyazi Terzi ve Hüseyin Aldemir, yedek üyeliğe ise Abdullah Görgün, İrfan Ali İpek, Ahmet Karanfil ve İzzet Tümen getirildiler. Yönetim Kurulu Mustafa Gezmiş, Muharrem Özkan, Bülent Atalay, Süleyman Dönmez, Sultan Balçık, Hamit Şahin ve İsmail Ertürk'ten oluşuyor. Seçimlerden sonra Hollanda, Belçika ve Faslı devrimciler söyledikleri marşlar ve halk türküleriyle geceye renk kattılar. Bütün salon "Yaşasın anti-emperyalist dayanışma" sloganıyla çınladı. Devrimci ozan Azeri türküleriyle izleyicileri coşturdu. Folklor ekibinin gösterisinden sonra, "Halkın Gücü" oyunundan bir sahne oynandı. Birçok yabancı ülkenin devrimci örgütleri kutlama ve başarı mesajları gönderdiler.

ECEVİT KARAMANLİS

(Baştarafı 1. sayfada)

Atina ve Ankara'da Pazartesi günü yapılacak).

Dışişleri Bakanlığından öğrenildiğine göre, Başbakan Ecevit zirve toplantısına katılmak üzere 9 Mart Perşembe günü bir heyetle Montrö'ye gidecek. Ecevit'le birlikte Montrö'ye gidecek heyette Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Şükrü Elekdağ, Bakanlık Kıbrıs Yunanistan İşleri Genel Müdürü Turgut Tülümen, Çok Taraflı İlişkiler Genel Müdürü Selçuk Korkut yer alacak.

Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, her iki ülkenin de yeni seçimlerden çıkmış olmasının, sorunun çözümü için olumlu bir ortam yarattığını belirtiyorlar.

Başbakan Ecevit ile Yunanistan Başbakanı Karamanlis arasında önümüzdeki hafta yapılacak zirve toplantısında ikili ilişkiler, Ege Kıta Sahanlığı, hava sahası ve Kıbrıs sorunları ele alınacak.

ET-BALIK KURUMU VAZİFE AŞKI BEN SİZİ KURTARIRIM"

(Baştarafı 1. sayfada)

Bu arada muhabirlerimiz "eti kaça satıyorsun biz de almak istiyoruz" diye yaklaştılar. Elinde et paketleriyle birlikte et satan polis "niçin resim çekiyorsunuz, resim çekemezsiniz, burası resmi dairedir" diyerek, film çeken arkadaşlarımızın elinden filmi almaya çalıştı. Muhabirlerimiz "halk bir kilo et için saatlerce kuyrukta beklerken, resmi daire içinde resmi polis tarafından et satışı yapılabilir mi?" dediler ve filmi vermiyeceklerini söylediler. Polisler zor kullanarak filmi alma yoluna gittilerse de etraftan kalabalığın birikmesi üzerine alamadılar. Bu arada Şahin Özçelik isimli koruma polisi MHP eğilimli TRT Koruma Müdür Nazmi Sert'e telefon etti ve ne yapmaları gerektiğini sordu.

Koruma müdürünün "bırakın gitsinler, birşey tuttu-ramazlar, ben sizi kurtarırım" demesi üzerine muhabirlerimizi bıraktılar. Bu arada Ahmet Çırak isimli sivil koruma Polisi muhabirlerimizden birine saldırdı. Saim Başer, Şahin Özçelik ve Süleyman Coşkun da muhabirlerimize küfür ve hakarette bulundular.

İSDEMİR'DE YETKİYİ...

(Baştarafı 1. sayfada)

den 30 iş müfettişinin yösız Çelik-İş Sendikası 8218 oy aldı. DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikasının 5483, Hak-İş Konfederasyonuna bağlı Özdemir-İş Sendikasının da 1839 oy aldıkları belirlendi.

İskenderun Demir-Çelik Fabrikaları Genel Müdürlüğüyle yapılacak 8. dönem toplu sözleşmelerine işçiler adına katılacak sendikanın tespiti konusunda üyesi bulunan üç sendika arasında anlaşmazlık çıkmıştı.

VERGİLERİN YÜZDE

(Baştarafı 1. sayfada)

kuyruklarda beklemekte, bir türlü kuyrukların sonu gelmemekte, bu işlem işkence haline gelmektedir.

Beyannameleri bu günlerde yatırılan gelir vergileri de bu ayın sonunda ödenecektir. Bu tür vergileri şahıs şirketleri, esnaflar, küçük iş sahipleri gibi kurumlar öderler.

Kanuna göre 31 Marta kadar vergisini ödeyemeyenlere onbeş günlük bir ek süre tanınır. Bundan sonraki gecikmeler için ilk ay yüzde 10 daha sonraki aylar için de yüzde 2 gecikme zammı alınır. Fakat bu zamların tutarı vergi dairesince bir sene sonra alınır. Bu da ödeyeceği vergi miktarı fazla olan işletmelerin yararına olur. Çünkü piyasada geçerli olan faiz oranı, ceza olarak ödeyeceği orandan fazla olduğu için, bu parayı işleterek hem kâr ederler, hem de vergi ve cezasını karşılamış olurlar.

Vergi kanunları toprak ağaları için de birçok ayrıcalıklar tanımıştır. Kanunlara göre toplu gelirleri içindeki zirai kazançları yüzde 75 ve daha yüksek olanlar, vergilerinin ilk taksidini sekizinci ayda öderler. Bu uygulama onlara kazançları üzerinden ödeyecekleri vergi miktarını sekiz ay işletme imkanı verir. Aynı zamanda ödemeleri gereken vergileri zamanında ödemeyerek vergi miktarını bir sene daha kullanma fırsatını kazanırlar. Toprak ağaları böylelikle köylülere yüksek faizli krediler vererek yoksul köylülerin daha da yoksullaşmasına neden olurlar.

Mart ayı içinde ödenmeyen Kurumlar Vergisinde de vurgun aynı şekilde ve daha fazla miktarlarda olur. Büyük Anonim şirketler ve benzeri şirketler milyonlarca lira tutan işçi vergilerini çalıştırarak bu yolla işçilerin sırtından büyük paralar vururlar.

Görüldüğü gibi vergi kanunları toprak ağaları ve büyük patronlardan yanadır. Onların kârlarına kâr katmaları için zemin hazırlamakta, buna karşılık yoksul halkı ezmektedir.

Grizu patlaması sonucu iki işçi öldü

ZONGULDAK (THA)

Ereğli Kömür İşletmesine bağlı Zonguldak Kozlu İncirharmanı ocağında meydana gelen grizu patlaması sonucu iki işçi öldü.

İncirhamamı ocağının Domuzcu Başkara ayağında grizu patlaması sonucu ayakta çalışmakta olan Şaban Değer (43) ve Siyami Değer (29) öldüler.

Turhal Şekerbank Müdürü tefecilik yapıyor

ANKARA (Özel)

Turhal Şekerbank Müdürü Ömer Sunar, köylülere verdiği borç karşılığı yüzde 230'a varan faiz alıyor. Bir köylü, Ömer Sunar'dan aldığı 5 bin lira karşılığında müdüre tam 13 bin lira ödediğini açıkladı. Bir başka köylü de "Ömer Sunar'dan aldığım borcu ödeyemedim. Bu yüzden de ahırımdaki inekle boğayı satmak zorunda kaldım" dedi. Muhabirimizin Turhallılardan edindiği bilgiye göre Ömer Sunar köylülere bankadan verdiği kredinin ödenmesi geciktiğinde köylülerin yüzlerce dönüm toprağını da kapatıyor.

Ecevit fiat artışlarını

(Baştarafı 1. sayfada)

"1977 yılında 955 milyon dolarlık ihracat için 3,5 milyar liralık vergi iadesi ödenmiştir. Bu vergi iadesi Türk pasanın değerini yüzde 25 oranında bir devalüsyon demekti. Şimdi devalüasyonnun yurttaşlar üzerindeki baskısını önleyecek tedbirler üzerine çalışıyoruz. Devalüasyon dar gelirli vatandaşların yaşamlarını pahalılaştırmaması için petrolün, gübrenin ve gübre hammaddesinin üzerine fark koymadık Bu maddelerin ithalinden doğacak farkı hazine ilgili fonlardan karşılayacaktır.

Aldığımız ekonomik ve mali önlemlerle Türkiye'ye yeni kredi ve döviz olanakları yaratılmış olacaktır. üretimi canlandırmak ve ihracatı yükseltmek gereklidir. Önlemler uygulamaya konulduğunda bu yöndeki olumlu gelişmeler yıl içinde gerçekleşecektir. Ayrıca hükümetimiz israfı önleyen yetki tarısını da meclise sunmuştur. Hükümetin aldığı bir başka karar ise faizler ve tasarruflarla ilgilidir. Yeni kararla faizler halkı tasarrufa özendirecek yapıda düzenlenmiştir. Ayrıca, en az geçim indirimi en az ücrete göre düzenlenecek ve dar gelirlilerin mağdur durumda kalmamalır sağlanacaktır.

Bu arada meclise sevki kararlaştırılan vergi yasa tasarısıyla vergilerin ağırlığı dar gelirlilerden yüksek gelirlilere aktıralacaktır. Hükümetimiz ayrıca lüks tüketimi sınırlayacak önlemler de getirecektir."

VERGİ YASALARI

Faizler tasarrufu özendirecek, düzeye yükseltilmiytir. Yakında meclise sunulacak bir yasayla vergi sistemimizde gerçekleştirilebilecek değişiklikler ise gelir artırıcı niteliktedir. Bu arada en az geçim indirimi en az ücrete göre yeniden düzenlenecektir. Bu düzenleme özellikle ücretlerin gelirinde önemli artış sağlayacaktır. Genel olarak da vergilerin ağırlığı dar gelirlilerin üzerinden yüksek gelirlileri doğru kaydırılacaktır. Genel ve zorunlu tüketim maddeleri etkilenmeksizin lüks tüketim sınırlayıcı düzenlemeler getirilecektir. Devalüasyonun sosyal adalete ve toplum yararına uygun biçimde olması için alınan ve alınacak olan bir başka önlem de devalüasyonunu tarımsal ürün ihracında sağlayacağı gelir farkını aracıya ihracatçıya bırakmamak kararımızdır. Örneğin tütün ihracında vergi iadesi kaldırılmıştır. Geçen yıl destekleme alımı kapsamına giren ürünlerden henüz ihraç edilmemiş olanlar için de aynı önlemler uygulanacaktır.

KARABÜK'TE DEMİR STOKLARI

Karaborsadan kurtuluş yok mu?

- Devalüasyonun etkileri kendini göstermeye başladı
- Demir fiatlarının yükseleceğine dair söylentiler demir karaborsasına yol açıyor

KARABÜK

Hükümetin aldığı son ekonomik tedbirlerin sonucunda, demir fiyatlarının yükseleceğine dair söylentiler çıkınca demir-çelik fabrikalarına akın başladı. Türkiye'de en küçük değişikliklerden hemen etkilenen, demir fiyatları karaborsada 12-13 lirayı buldu. Karabük Demir-çelik Fabrikalarında ise çeşitli ebatta yuvarlak inşaat demirleri 7 lira 70 kuruştan satılıyor. Demir'in piyasada 4 lirayı bulan bir farkla satılmasının nedeni, fabrikadan alınan demirlerin büyük ölçüde stok yapılması. Demir fabrikalarının olduğu iller, özellikle Karabük şehrinin sokakları bile demir stoklarıyla doldu.

Henüz açıklanmamış olmakla birlikte hükümetin almaya başladığı ekonomik tedbirlerin temel mallara yeni zamlar getireceğini hesaplayanlar stokçuluğa hız verdiler. Hükümet karaborsayı önlemek için "Fiyat Kontrol Komitesi'ni kaldırmıştı. Ancak daha sonra gelen davalüasyon bütün piyasayı alt-üst etti. Temel mallar, nasıl olsa zam gelecek diye, büyük sermayeli üccarların depolarına taşınmaya başladı. Bu malların büyük ölçüde tüketicisi olan halk ise yine yokluk ve sıkıntı ile karşı karşıya kalacak.

Gaziantep'te komandolar bir kahveyi otomatik tabancalarla taradı...

(Baştarafı 1. sayfada)

KOMANDOLARIN YARALADIĞI ÖĞRENCİ ÖLDÜ

Önceki gün Elmalı ilçesinde komandoların açtığı ateş sonucu yaralanan Süleyman Erin'in dün sabah öldüğü bildirildi. Yaralanan diğer üç kişiden Ali Yahya Özkoyuncu'nun durumu ise ciddiyetini koruyor.

Önceki gece Elmalı TÖBDER binası önünde bulunan halka tabancalarla ateş eden komandolar 4 kişi yaralamışlardı. Komandoların geçen hafta Gaziantep'te meydana gelen olayları protesto etmek amacıyla ateş açtıkları belirtilmektedir. Olaylardan sonra Elmalı Kaymakamı ve vilayetten yardım istedi ve ilçede güvenlik önlemleri artırıldı.

Öte yandan Antalya'nın Kumluca ilçesi Belediye Başkanının seralarına kimliği bilinmeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı. Emniyet amirliğinin açıkladığına göre, dün gece saat 23 sıralarında Kumluca Belediye Başkanı Hüseyin Gürkan'a ait seralara atılan patlayıcı madde seraya ait camların kırılmasına neden oldu. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı.

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE ATEŞ AÇANLAR YAKALANDI

Diyarbakır Milli Eğitim Müdürlüğü binasına ateş açan iki kişi yakalandı. Yakalananların Hatip Akıncı ve Ahmet Ayak adlı kişiler olduğu ve üzerlerinde bir tabanca, bir şarjör ve 5 mermi bulunduğu bildirildi.

TİKKOCULAR YAKALANDI

Bir süre önce İzmir'de tutuklu bulunan Orhan Bakır'ı kaçıran ve bu arada bir jandarma erini öldüren 8 kişi Uşak'ta yakalandı. Yakalananların TİKKO üyesi olduğu belirtildi. Yakalanan 8 kişinin saklandıkları yerde yapılan aramada otomatik silahlar ele geçirildi.

KOMANDOLAR POLİS KİMLİĞİ İLE SALDIRDI

Seyranbağlar mahallesinde Sedat Dinç isimli bir yurttaş 55 yaşındaki babası ve kardeşiyle yolda giderken aralarında polis kimlikli birininde bulunduğu faşistlerin saldırısına uğradı. Olayda Sedat Dinç, yüzünden, kolundan, babasıda başından yaralandı. Saldırıya uğrayan Sedat Dinç olayı şöyle anlattı: "Babam, eşim ve kardeşim yolda yürüyorduk. Akşam saat 10 sıralarında faşistler bildiri dağıtıyorlardı, bana da verdiler baktım okumadan attım, o arada yakındaki inşaattan ve apartmandan gruplar halinde çıkarak gruplar halinde saldırdılar. Ellerindeki silahların kabzalarıyla yüzüme gözüme vurmaya başladılar, 55 yaşındaki babamı yere yatırarak tabanca kabzası ve tekmeyle dövdüler. O arada da kardeşim saldırganlardan birini yakalayıp vurmaya başladığında, saldırgan cebinden polis kimliğini gösterdi. "Ben polisim üzerime gelme, seni vururum" dedi. Kardeşimde "Polissen suçumuz varsa karakola gidelim, saldırmaya hakkınız yok" demesi üzerine bizi bırakıp kaçtılar. Kaçarken saldırganların aralarından birine "komiserim" diye hitap ettiğini duyduk.

MUT BELEDİYE BAŞKANININ EVİNE DİNAMİT ATILDI

Mut İlçesi Belediye Başkanı Selim Atalay'ın evine önceki gece dinamit atıldı. Saat 23.00 sıralarında patlayan dinamit evde hasara yolaçtı.

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi: Ferit İlsever
Yazı İşleri Müdürü: Mehmet Ataberk
Haber ve makalelerden sorumlu müdür: S.Aydoğan Büyüközden

Haber Merkezi Müdürü: Doğan Yurdakul
Müessese Müdürü: O. Gürhan Ertür
MERKEZ BÜRO: İSTANBUL Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu

ANKARA BÜROSU: Menekşe Sok. 33/5 Kızılay
İZMİR BÜROSU: 857 Sok. Salihağa İşhanı 509 Konak
ADANA BÜROSU: Atatürk Cad. 113 Sok. Sefer İşhanı Kat 3 No: 16

YURTDIŞI MERKEZ BÜRO: ALMANYA Seckbacher Landstr. 74 6 Frankfurt / M 60 Frankfurt Tel: 450 888
FRANSA: 32, Rue des Favorites 75015 Paris
İSVİÇRE: Montelly—68 1007—Lozan
BELÇİKA: 89, Rue des Couteax 1030 Brüksel Tel: 02/64 72 120
İSVEÇ: Duvgrund 5A 1. tr. 172 36 Sundbyberg
HOLLANDA: v.d. Boschstr. 34 Utrecht
DANİMARKA: 2100 Ø København

Baskı: GÜNTUR

Ulusal kurtuluş hareketi ve Sovyetler Birliği

DİZİYE BAŞLARKEN

Son yıllar içinde Türkiye-Rusya ilişkileri önemli gelişmeler gösterdi. Bu ilişkilerin en önemli yanı Rusya'nın artık Türkiye ile siyasi ilişkiler kurmak istemesi ve bunun için her fırsattan yararlanarak baskı yapmasıydı.

Brejnev, 1976 başlarında toplanan SBKP 25. Kongresinde Türkiye ile ilişkiler konusunda şunları söylüyordu: "Daha çok ekonomik alandan yavaş yavaş siyasi sorunlara da dönen işbirliği halinde olduğumuzu Türkiye'ye de hatırlatmalıyım." Brejnev'in bütün dünyada yankılar uyandıran bu sözlerinden sonra Rusya, Türkiye'ye iktisadi, siyasi, kültürel ve askeri alanlarda geniş ve çok yönlü bir taarruz başlattı. 1976 ve 1977 yıllarında bir yandan Rusya ile milyarlarca dolarlık yeni ekonomik ve ticari anlaşmalar yapılırken, bir yandan da, gerek Türkiye, gerekse dünya basınında sık sık Rusya'nın Türkiye'ye imzalatmak istediği "siyasi anlaşma" meselesi yer aldı.

Bu incelememizde, 1921'den bu yana Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki ekonomik ve siyasi ilişkileri inceleyeceğiz. Lenin ve Stalin dönemindeki ilişkileri inceleyince, bugünkü Rus yöneticilerinin Türkiye üzerindeki emperyalist emelleri daha açıkça ortaya çıkmaktadır. Bu tarihi karşılaştırmadan sonra, özellikle 1964'lerden sonra Rus sosyal-emperyalizminin Türkiye üzerindeki emellerini ortaya koyacağız. Rus sosyal-emperyalistlerinin Türkiye'ye imzalatmak istediği "İşbirliği Anlaşmasının" ardında yatan gerçekleri açıklayacağız.

Türkiye ile SSCB ilişkilerini incelerken tarihi gelişme içinde önce SSCB'nin kuruluşu, Milli Kurtuluş Savaşımızdaki durumu ve bunlara bağlı olarak kuruluş dönemindeki Türkiye Cumhuriyetini göz önünde tutarak bir değerlendirme yapmak gerekir.

Çarlık Rusyasında I. Dünya Savaşının ve diğer birçok ekonomik sosyal etkilerin sonucu Bolşevikler çarlık otokrasisini devirerek dünyanın ilk sosyalist devletini kurmaya başladılar. Bu ilk sosyalist devletin dış politikası onun resmi devlet ideolojisinin bir yansımasıydı. Bu da kendi ifadeleriyle "Ulusal kurtuluş hareketlerini emperyalizme karşı, doğunun ezilen uluslarının mücadelelerini desteklemek" (1) "Bütün ülkelerle siyasi rejim ve iktisadi yapıları ne olursa olsun barış içinde bir arada yaşamak" (2) şeklinde formüle ediliyordu.

Yeni kurulan, iktisaden zayıf bir ülke olan SSCB'nin dış politikasının kendi ifadeleriyle "Milli kurtuluş savaşlarının ayrılmaz bir dostu olması" Anadolu'daki milli hareketi de desteklemelerine geniş ölçüde silah, para ve her türlü yardımda bulunmalarına yol açmıştır.

Türkiye'ye SSCB'nin yaptığı bu yardımlar da, Türkiye'nin jeopolitik durumu SSCB'ye dışarıdan bir müdahale ile yeni kurulan düzenin yıkılıcağı korkusunun rol oynadığı bazı müellifler tarafından ileri sürülmüştür. (3)

1919 da Havza'da SSCB heyetinin M.Kemal'le görüşmesi Türk-SSCB ilişkileri konusunda ilk adımı teşkil etmiştir. (4) 1919 da başlayan bu görüşmeler 1921 Moskova antlaşmasıyla sonuçlanmıştır. Bu antlaşmanın genel hükümlerine göre, TBMM'ce tanınmayan antlaşmaların Sovyet hükümetince de tanınmaması, Misak-ı Milli sınırlarının SSCB'ce kabulü ve Boğazlarla İstanbul üzerinde Türklerin egemenliğini tanımıştı. Ayrıca bu antlaşma ile TBMM dünyada ilk defa bir ülke tarafından tanınmış oluyordu..

Onay belgeleri Kars'ta verilen, 22 Eylül 1921'de yürürlüğe giren bu antlaşmanın başlığı "Türkiye-Rusya muhadenet ahitnamesi" şeklinde idi. "Milletlerin uhuvveti esasını ve Akvamın kendi mukadderatını serbestçe tayin etmek hakkını tanımakta müttehit olan TBMM hükümeti ile Rusya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti hükümeti, tevessü ve istila siyasetine karşı olan mücadelelerindeki tesanütlerini ve her iki milletten birine vaki olan müşkülatın diğerinin vaziyetini de vahim kılacağını müşahade ederek onlarında aralarında daimi münasebet ve her iki milletin münafii mütekabilisine müstenit, devamlı revabıtı dostanenin cayigir olmasını görmek arzusu ile mütehassis olarak, bir muhadenet ve uhuvvet ahidnamesi aktine karar vermişler ve bu hususta murahhaslarını tayin etmişlerdir. (4)

1921 Moskova antlaşmasının birinci maddesinde şöyle bir düşünceye rastlamaktayız. "Akit tarafların herbiri prensip olarak kendilerine zorla kabul ettirilecek herhangi bir barış antlaşmasını veya milletlerarası bir tasarrufu red etmeyi kabul ederler. SSCB hükümeti Türkiye'yi ilgilendiren ve halen TBMM tarafından temsil edilen Türkiye milli hükümeti tarafından kabul edilmeyen hiç bir milletlerarası antlaşmayı tanımamayı kabul eder." (5)

1. maddeden çıkan sonuç şu şekilde özetlenebilir: Yeni Türk hükümeti ve Sovyet Rusya hükümeti prensip itibarıyla önceki devletlerin (Osmanlı İmp. ve Çarlık Rusyası) akdettikleri antlaşmalardan doğan hak ve borçları sona ermiş saymakta ve kendilerini bu antlaşmalardan doğan hak ve boçlarla bağlı saymamaktadırlar. Eğer bu prensibe istisnalar tanınacak olursa bu istisnaların hukuki dayanağı yeni devletlerin kendi iradeleri olacaktır. Böyle bu antlaşmayı akdetmekle iç hukuk bakımından Anadolu'daki iktidarını fiili ve etkili olarak icra eden yeni TBMM'si hükümeti, Sovyet Rusya tarafından da tanınmakla milletlerarası alanda hukuki varlığını kabul ettirmiş oldu. (Yerine kaim olma ifadesinin Türkiye'nin maddi bir vakıa olarak Osmanlı İmparatorluğunun yerine kaim olduğu şeklinde anlaşılması gerekir) (6)

Böylece Moskova Antlaşması ile iki devlet arasında daha önceden akdedilmiş M.A antlaşmalardan doğan hak ve borçlara halefiyet sorunu halledilmiştir.

Ulusal Kurtuluş savaşı boyunca yapılan Sovyet yardımlarına bir örnek vermek gerekirse Cebesoy'un açıklamalarına göre 10 milyon altın ruble 30 bin tüfek 1500 kılıç .... (7). Ayrıca 1921 yılı içinde TBMM hükümetine 3,5 milyon altın ruble karşılıksız yardım yapılmıştır. (8).

Moskova Antlaşmasında, göze çarpan en önemli hususlardan biride devletlerin birbirlerinin içişlerine karışmama ve bu hususu onaylama ilkesini koyan 8. maddesidir. Bu maddeye göre "akid taraflar kendi ülkeleri üzerinde diğer devletin hükümetini devirmek amacını güden teşekküllerin kurulmasına ve çalışmalarına müsaade etmiyecekler ..." dir.

Bu antlaşma ilk uygulama imkanını Lozan Antlaşmasının (23 Temmuz 1923) görüşmeleri esnasında bulmuş, SSCB Türkiye'nin egemenliğini uzaktan veya yakından gölgeleyen her türlü projeyi şiddetle red etmiştir. (9).

Sovyetler Birliği ile yapılan ilk sınır antlaşması esasında Gürcistan SSCB ile Menatık-ı hududiyesinde sakin ahalinin hudusu suret-i mürurları hakkında mukavelename başlıklı 20 Mart 1920 Tiflis tarihli antlaşmadır. (10).

"Hudud mıntıkası ahalisinin Türkiye Sovyet hududundan mürurlarına dair mukavelename" ekler notalar şeklindeki antlaşma ise 6 Ağustos 1928'de Ankara'da yapılmıştır. (11). Türkiye ile SSCB arasında yapılan mukavelede bu antlaşmaya eklidir ve 10 Eylül 1929 da yürürlüğe girmiştir.

20 Mart 1922 de Tiflis'te SSCB (Gürcistan) ile sınırdaki meralar konusunu içeren bir antlaşma akdedildi. Böylece doğu sınırında yer alan otlaklar meselesi helledilmiş oluyordu. (13) Bu mukaveleye ek olarak daha sonra 9 Mayıs 1929 tarih ve 6586 sayılı kararname ile ek protokol yapılıyor. ve "Gürcistan sosyalist şuralar cemiyeti hükemeti ile münakıt meralar mukavelenamesinin meriyet müddetinin 4 ay daha temdidi hakkında" adı altında bir kanun hazırlanıyordu. (14)

II- CUMHURİYETİMİZ VE SSCB

Cumhuriyetin kurulmasından sonra 7 Aralık 1925 de yapılan Paris Antlaşmasında şöyle bir başlık yeralıyordu. "TC ile içtimai şuralar cumhuriyeti ittihadı hükümeti arasında imzalanan bitaraflık muhadenamesi ve merbutu üç protokol" (15)

Bu antlaşmayı Türkiye'nin imzalamasının nedeni o sıralarda Musul sorunu dolayısı ile gergin olan Türk-İngiliz ilişkileri - dolayısıyla Türkiye'nin taraf sağlamak amacına bağlayanlar da vardır. (16)

Bu tarafsızlık antlaşması 17 Aralık 1929 yılında iki yıl daha uzatılmıştı.(17)

11 Mart 1927 de Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile SSCB ittihadı arasında Münakit ticaret ve seyri sefain muahedenamesi ve protokol" başlığını taşıyan antlaşma, ticari amaçlarla yapılan ilk Türk Sovyet ikili antlaşmasıdır. (18)

Antlaşma metninden çıkardığımız sonuçlara göre, iki ülke arasında birbirlerinin milli ekonomilerini sağlamlaştırmak amacıyla, milli çıkar ve ülkeler arasında eşitlik ilkesine dayalı ticari ilişkileri geliştirmeyi amaçlayan bir nitelik taşımaktadır.

1925 tarihli Paris antlaşmasından sonra, Türkiye ile SSCB arasındaki siyasi yakınlaşma devam ettiği halde Türkiye için hayati önem taşıyan iktisadi ve ticari konulardaki ilişkiler aynı gelişmeyi gösterememiştir. Gerçekten Milli Mücadele sırasında ortak düşmanlara karşı savaşan Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki siyasi ve askeri alandaki işbirliği iki devlet arasındaki ticari münasebetleride etkilemişti. Bu yüzden ticaret hacmide büyük ölçüde artmıştı. Fakat Lozan'dan sonra aynı ortam mevcut olmadı. Kendi iktisadi, sosyal kalkınma meselelerine eğilen Sovyetler'in Şubat 1926 da Türkiye'den ithal edilen bazı mallara tahditler koyması ve aynı yılın Mayısında Odessa limanında Türk mallarına giriş izni vermemesi Türk hükümetinin protestolarına yol açmıştı.

Çiçerin (Sovyet Dış İşleri Komiseri) ile Tevfik Rüştü Aras arasında Kasım 1926 Odessa'da yapılan toplantıda da uyuşmazlıklar halledilememişti. İki ülke arasındaki ticari uyuşmazlıkları halletmek ve bir antlaşma metni hazırlamak amacıyla Ocak 19 da görüşmeler yapılmıştı. Bu görüşmeler de pek kolay cereyan etmiyordu. Bu görüşmeler esas olarak şu iki ana nokta üzerinde toplanıyordu: Sovyetler'in bazı Türk mallarını ithal etmeleri, Türkiye'nin de bazı şehirlerde (İstanbul, İzmir, Trabzon, Mersin, Erzurum, Konya, Kars ve Artvin'de) Sovyet ticaret mümessilliğinin şubeler açmasına, bunlara bazı haklar verilmesine aitti.

Bu görüşmeler neticesinde 11 Mart 1927 de Ankara'da yapılan ticaret antlaşması Sovyetler Birliği'nin Türkiye'den yapacağı ithalata yıllık değer tahditleri konulmasını öngörüyordu. Ayrıca, belirtilen şehirlerde Sovyet Ticaret Mümessilliği'nin şubeler açmasına ve bunların bazı diplomatik imtiyazlardan faydalanmaları kabul ediliyordu. Sovyetler de Türkiye'nin isteği üzerine üçüncü bir ülkeye gönderilecek malların gümrüğe tabi olmadan, taraf devletlerin ülkelerinden transit olarak geçmesini kabul ediyordu. Antlaşmaya konulan bu hüküm, Batum limanının Türkiye tarafından kullanılmasını sağlıyordu.

1927 tarihli bu ticaret antlaşması iki memleket arasındaki ticaret hacmini arttırmış, fakat ticari ve iktisadi konulardaki ihracatlarına çıkardığı güçlükler, Türkiye hükümetinin güçlüklerine yol açmıştır.

DİPNOTLAR

1— Lenin. Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri Ant Yayınları, 1970 İstanbul
2— Lenin. Barış İçinde Birarada Yaşama, Ser Yayınları, 1975, Ankara
3— Gönlübol, M., Türk Dış Politikası s.18, 1974, Ankara
4— Erendil, M., s.105, 1970, Ankara
5— Doğan, İ., Milletlerarası Antlaşmalardan Doğan Hak ve Borçlara Halefiyet Sorunu, s.85, 1970, İstanbul
6— Düstur III—2, 102'den alınan antlaşmanın 1. maddesi
7— Erendil, M., Age, s.70
8— Erendil, M., Age. s.110
9— Erkin, F.C., Türk-Sovyet İlişkileri ve Boğazlar Meselesi, s. 55, 1958, Ankara.
10— Düstur III—6,235
11— Düstur III—10,410
12— Düstur III—10,429
13— Düstur III—6,244
14— Düstur III—9,1076
15— Düstur III—7,460
16— Erendil, M., Age, s. 115
17— Düstur III—11,132
18— Düstur III—2,1315

YARIN

1930-1939 Türk-Sovyet ilişkileri

Bir dokun, bin ah dinle...

HALKIMIZ DEVALÜASYON İÇİN NE DİYOR?

Röportaj: GÜLAY ALDEMİR

Halkın sıkıla sıkıla ne kemerikaldı, ne midesi

Türkiye ekonomisinin kredi sıkıntısı yine halkın sırtına yüklendi

Son günlerde gazetelerde, radyoda, televizyonda ve hatta otobüste, durakta sık sık söz edilen bir konu haline geldi devalüasyon ve yüzde 30'la çıktı piyasaya.

Halkın günlük yaşamını, geçim durumunu büyük ölçüde ve olumsuz yönde etkiliyecek olan bu işleme "kur ayarlaması" adı verilse de, halk bunun "kemer sıkma" anlamına geldiğini bilmekte ve "olanlar yine bize olacak" diye özetlemektedir gelen felaketi.

İstanbul'da görüşlerine başvurduğumuz, çeşitli meslek ve kesimlerden 11 kişi, biz "devalüasyon" der demez şunları söylediler:

◀ YUSUF ÖZKAN (Çöpçü): "Bu iş çok kötü olacak."

▼ İBRAHİM ÖZDEMİR (İnşaat kalfası): SADRETTİN KUTLUAY (İnşaat işçisi): "Zengin memleketlerin malları daha da pahalılaşacak." "Fakir halk için bu yıkımdır"

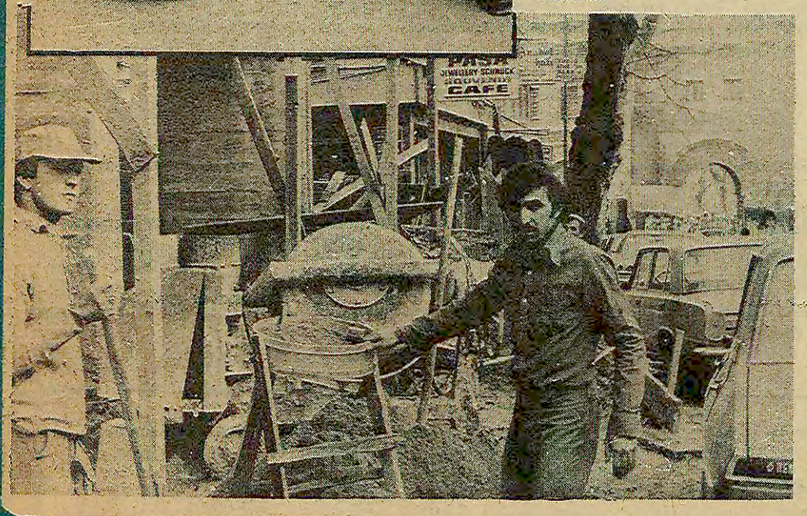

YAŞAR KÜÇÜKOĞLU (Ayakkabı boyacısı)

"1954'de bir fabrikaya işçi olarak girmiştim. 16 Haziran işçi mücadelesinden sonra atıldım. Ondan sonra hiç bir fabrikaya almadılar. 4 çocuğum var. Gördüğünüz gibi boyacılık yapıyorum. Devalüasyonla birlikte hayat pahalılığı daha da artacak. Fakir halk zaten aç. Fakir halk kıt kanaat geçiniyor. Devalüasyon yapılacağına fiatlar dondurulsa daha iyi olurdu."

MEHMET AYHANLAR, METİN ÇALIŞTI (Berber)

"Hemen söyleyelim ki biz bu konuda ikimiz de aynı şeyi düşünüyoruz. Devalüasyona karşıyız yani. Parola şöyle olmalı: Kemerleri sıkmaya hayır, döviz tasarrufuna evet... Kemer sıkma diyorlar, tabii alt tabaka sıkacak, üst tabakanınki gene gevşek kalacak. Buna hayır. Ve dövizle gelen her türlü süs eşyasına, ıvır-zıvıra hayır. Devalüasyon olacağına, kendi malımızı kullanalım daha iyi değil mi?"

SADRETTİN KUTLUAY (İnşaat işçisi)

"Fakir halk için bu yıkımdır. Şimdi bile akşama kadar çalışıyoruz, yine de aldığımız para ile geçinemiyoruz. Bir de değeri düşerse kahrolduk. Yoksulluk işte, gittikçe belimiz bükülüyor."

İBRAHİM ÖZDEMİR (Kalfa)

"Devalüasyon iyi bir şey değil. Çünkü zengin memleketler, zaten bizim malımızı ucuza alıyordu, şimdi daha da ucuza alacak. Bize onların mallarını şimdikinden kat kat pahalı alacağız."

YUSUF ÖZKAN (Çöpçü)

"Bu iş çok kötü olacak. Bugün zor geçiniyoruz. 5 çocuğum var. Pahalılık belimizi bükmüş. Bir de üstüne bu iş çıktı.."

ŞABAN HİÇYILMAZ (Seyyar satıcı)

"Vallahi fakir halkın zararına olacak. Daha zor durumda kalacağız. Devalüasyon hiç iyi değil. İstemiyorum."

SİNAN YAKIŞIK (Çakmak tamircisi)

"Devalüasyon halk için kötüdür. Fakir her zaman ezilecek. Bu durumda işçilerin yevmiyelerinin artması lazım, ama bunu yapmazlar. Devalüasyon neden iyi bir şey değil, bak söyleyeyim, zengin her zaman rahat, onun bir şeyine dokunmuyor, ne olursa fakire oluyor."

▶ YAŞAR KÜÇÜKOĞLU (Ayakkabı boyacısı): "Fiatlar dondurulursa daha iyi olur."

◀ SİNAN YAKIŞIK (Çakmak tamircisi): "Ne olursa fakire oluyor."